Socialförsäkringsrapport 2013:9
Social Insurance Report

Ojämställd arbetsbörda

Föräldraledighetens betydelse för fördelning av betalt och obetalt arbete

ISSN 1654-8574

Försäkringskassan

Utgivare: Försäkringskassan
Analys och prognos

Upplysningar: Sofie Cedstrand
010-116 22 36
sofie.cedstrand@forsakringskassan.se

Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

I november 2012 fick Försäkringskassan i uppdrag av regeringen (S2012/7630/FST) att genomföra en undersökning om föräldraledighet där också småbarnsfamiljers möjligheter att kombinera arbete och familjeliv skulle undersökas.

Syftet med den här studien är att bidra med uppdaterad kunskap kring hur kvinnor och män kombinerar arbets- och familjeliv samt hur användandet av föräldraförsäkringen samspelar med hur par fördelar betalt och obetalt arbete mellan sig. Detta görs genom att beskriva hur länge föräldrar i dagens Sverige är föräldralediga, hur ledigheten har förändrats sedan motsvarande studie gjordes 2003, hur föräldraledigheten förhåller sig till föräldrapenninguttaget samt hur fördelningen av betalt och obetalt arbete ser ut mellan kvinnor och män. Slutligen analyseras sambandet mellan föräldraledighet och senare fördelning av betalt och obetalt arbete.

I bilaga presenteras också svar på majoriteten av de frågor som ställdes i den telefonenkätundersökning som ligger till grund för studien och som genomförts med föräldrar till barn födda 2004 och 2009. Telefonenkätundersökningen bygger på studien Tid och pengar 2003, gjord av Riksförsäkringsverket. I såväl rapport som i bilaga förekommer jämförelser mellan resultaten från studien 2003 och den undersökning som gjorts nu.

Projektgruppen har bestått av: Anna Arwidsson Hansen (projektledare), Sofie Cedstrand (projektledare), Marit Gisselmann, Sten Olsson samt Michael Wiberg, samtliga analytiker på avdelningen för Analys och prognos.

Ett stort tack riktas till Ann-Zofie Duvander, Sociologiska institutionen vid Stockholms universitet samt Margaretha Voss, avdelningen för Analys och prognos vid Försäkringskassans huvudkontor. I egenskap av granskare av rapporten har de bidragit med värdefulla kommentarer.

Stockholm i december 2013

Jan Larsson
Verksamhetsområdeschef
Avdelningen för Analys och prognos

Innehåll

Sammanfattning **5**

Summary **7**

Jämställd arbetsbörda? **9**

Föräldrapenninguttag inte detsamma som föräldraledighet 10
Negativa konsekvenser av en ojämställd arbetsbörda *11*
Samband mellan föräldraledighet och arbetsbörda *12*

Förklaringar till fördelning av arbetsbörda 13
Förklaringar till fördelning av föräldrapenninguttag *14*

Disposition 15

Föräldraledighet, betalt och obetalt arbete **16**

Föräldraledighet 16
Längd på föräldraledighet för kvinnor och män *17*
Föräldraledighet och genomsnittligt föräldrapenninguttag *17*
Föräldraledighet i relation till föräldrapenninguttag *19*
Fördelning av föräldraledighet inom paren *20*

Betalt arbete 21

Obetalt arbete 22

Samband föräldraledighet och arbetsbörda **24**

Ett samband som står sig 28

Ojämställd arbetsbörda **30**

Föräldraledighet längre än föräldrapenninguttag 30
Längre ledighet i dag än för tio år sedan *31*

Dubbelarbetande kvinnor 32

Fördelning av föräldraledighet har betydelse för arbetsbördan 33

Referenser **34**

Bilaga 1. Enkätsvar föräldraledighet **40**

Bilaga 2. Enkätsvar betalt arbete **44**

Bilaga 3. Enkätsvar obetalt arbete **47**

Bilaga 4. Enkätsvar barnomsorg **50**

Bilaga 5. Enkätsvar tillfällig föräldrapenning **53**

Bilaga 6. Regressionsanalyser **55**

Bilaga 7. Urval och metod **67**

Sammanfattning

I november 2012 fick Försäkringskassan i uppdrag av regeringen (S2012/7630/FST) att genomföra en undersökning om föräldraledighet där också småbarnsfamiljers möjligheter att kombinera arbete och familjeliv skulle undersökas. Rapporten utgör svar på regeringsuppdraget.

I studien undersöks bland annat hur kvinnor och män kombinerar arbets- och familjeliv samt hur användandet av föräldraförsäkringen samspelar med hur par fördelar betalt och obetalt arbete mellan sig. I rapporten undersöks även föräldraledighetslängd vilket relateras till föräldrapenninguttaget.

Resultaten visar bland annat att:

- Under barnets två första år är både kvinnor och män föräldralediga betydligt längre än vad de tar ut föräldrapenningdagar för.
- Kvinnor är i genomsnitt föräldralediga 15,3 månader, samtidigt som de tar ut föräldrapenningdagar för 9,5 månader.
- Män är i genomsnitt föräldralediga 3,8 månader, samtidigt som de tar ut föräldrapenning för 2,2 månader.
- Under barnets två första år tar kvinnor i genomsnitt ut 80 procent av dagarna, oavsett om man mäter föräldraledighet eller föräldrapenning-dagar.
- En betydligt högre andel (20 procent) av mäns totala föräldraledighet utgörs av deltidsledighet än för kvinnor (8 procent).
- Både dagens mammor och pappor förlänger sin ledighet med fler antal obetalda dagar än vad som framkom i motsvarande studie som gjordes för tio år sedan.
- Fördelningen av föräldraledigheten samvarierar med fördelning av både betalt och obetalt arbete. När såväl kvinnor som män ökar sin andel av föräldraledigheten utför de en större andel av hushålls- och omsorgs-arbetet, liksom deras andel av förvärvsarbetet minskar.

Studien visar att det finns betydande skillnader i längden på föräldraledighet och uttag av föräldrapenningdagar. Om man vill ha kunskap om kvinnors och mäns villkor att på ett likvärdigt sätt förvärvsarbeta samt knyta an till sina barn blir det därmed av betydelse att mäta faktisk ledighet och inte endast föräldrapenninguttag.

Genom att mäta föräldraledighet i stället för föräldrapenninguttag fram-kommer att framför allt kvinnors frånvaro från arbetsmarknaden är betydligt längre i samband med att de får barn än vad vi vetat när vi som tidigare mätt föräldrapenninguttag. Detta är viktigt att ta i beaktande vid studier av föräldraförsäkringens inverkan på kvinnors arbetskraftsdeltagande men också av karriär- och löneutveckling samt framtida pension.

Hur ett par väljer att fördela föräldraledigheten är en viktig pusselbit i vår förståelse av den samlade arbetsbördan för kvinnor och män. Resultaten stärker tidigare indikationer om att fördelningen av föräldraledighet starkt samvarierar med fördelningen av betalt och obetalt arbete. Ju större andel av föräldraledigheten en förälder tar ut, desto större andel av hushålls- och omsorgsarbetet gör hon eller han, samtidigt som dennes andel av förvärvsarbetet minskar. Detta är viktig kunskap, inte minst eftersom tidigare forskning har visat att en arbetsfördelning där kvinnan utför majoriteten av det obetalda arbetet har en negativ betydelse för både kvinnors ohälsa samt för deras arbetsmarknadsanknytning, löne-, karriär- och pensionsutveckling.

Studien talar för att en jämnare fördelning av föräldraledigheten är en betydelsefull komponent för en förändrad total arbetsbörda i en mer jämställd riktning. Fortsatta studier bör bland annat inriktas mot att mer i detalj klargöra hur mekanismen mellan föräldraledighet och arbetsbörda ser ut och fungerar.

Summary

In November 2012 the Swedish Social Insurance Agency was assigned by the Government (S2012/7630/FST) to conduct a study on parental leave, where also women's and men's opportunities to combine gainful employment and unpaid labour should be examined. This report is the answer of the assignment of the Government.

This study examines the ways that women and men combine career and family, as well as the role that the use of parental leave insurance plays in the allocation of gainful employment and unpaid labour between partners. The study also looks at the length of parental leave and its correlation with the use of parental benefit days.

The results demonstrate that:

- During the child's first two years, both women and men take considerably more parental leave than their number of parental benefit days:
- Women average 15.3 months parental leave while using 9.5 months of parental benefit days.
- Men average 3.8 months of parental leave while using 2.2 months of parental benefit days.
- During the child's first two years, women take an average of 80% of the days available to a couple in terms of both parental leave and parental benefit.
- A considerably higher proportion (20%) of men's total parental leave is part-time than women's (8%).
- Both women and men extend their leave by more unpaid days than they did ten years ago.
- The allocation of parental leave co-varies with the distribution of both gainful employment and unpaid labour. When both women's and men's proportion of parental leave increases, they perform a greater percentage of household and caregiving tasks, while their percentage of gainful employment decreases.

The study reveals substantial differences in the length of parental leave and use of parental benefit days. In other words, in order to study the conditions for women and men to be gainfully employed and bond with their children in an equal manner it is necessary to measure the length of parental leave and not simply the use of parental benefit days.

Measuring parental leave instead of the use of parental benefit days demonstrates that women are absent from the labour market for a considerably longer period of time during pregnancy and after giving birth than previous

measurements of the use of parental benefit days indicated. This information is important to consider when studying the impact of parental insurance on women's participation in the labour market, as well as their career paths, wage growth and the size of their future pensions.

The way that a couple allocates parental leave is a key indicator for understanding the overall workload that women and men bear. The results of the study reinforce previous findings that the allocation of parental leave directly affects the distribution of gainful employment and unpaid labour. The larger the proportion of a couple's total parental leave that the woman takes, the greater percentage of household and caregiving tasks she performs while her percentage of gainful employment decreases. Researchers have concluded that such a distribution of labour negatively impacts women's health, participation in the job market, wage growth, career path and pension.

The study suggests that a more even distribution of parental leave is an important component of a changed overall workload in a more equal direction. Further studies should focus on how to in more detail investigate the mechanism between parental leave and total workload.

Jämställd arbetsbörda?

Sverige för en politik för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män. Regeringens övergripande mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Detta inbegriper att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor gällande betalt arbete, liksom ett jämnt ansvar och en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.[1]

Den svenska föräldraförsäkringen syftar till att skapa förutsättningar för kvinnor och män att kombinera familjebildning och förvärvsarbete. Tillsammans med övrig svensk familjepolitik lyfts den fram som förklaring till varför Sverige både har ett högt arbetskraftsdeltagande för kvinnor och höga fertilitetstal.[2] Samtidigt finns studier som påvisar risker med en lång föräldraförsäkring med möjligheter för den ena föräldern att använda större delen av försäkringen. Risker i form av försämrad löneutveckling och glastak i karriärutvecklingen för kvinnor, just eftersom det är kvinnor som använder majoriteten av föräldrapenningdagarna.[3] 2012 tog kvinnorna ut 76 procent av samtliga föräldrapenningdagar.[4]

Precis som användandet av föräldraförsäkringen inte är jämställt är inte heller fördelningen av det obetalda arbetet det. Det totala antalet arbetade timmar (betalt och obetalt) förefaller konvergera mellan kvinnor och män, såväl i Sverige som internationellt.[5] Sverige är också ett av de länder i världen där fördelningen av total arbetstid mellan kvinnor och män är mest jämställd.[6] Skillnader finns emellertid i hur kvinnor och män fördelar betalt och obetalt arbete mellan sig. Kvinnor lägger mer tid på obetalt arbete än män, medan män lägger mer tid på betalt arbete.[7] År 2010 arbetade kvinnor i par med småbarn i genomsnitt knappt 30 timmar i veckan med obetalt hushålls- och omsorgsarbete medan motsvarande tid för männen var 18 timmar.[8] Kvinnor tenderar att i högre utsträckning än män dela upp sina totala arbetade timmar på förvärvsarbete och obetalt arbete, vilket leder till dubbelarbete och fler ansvarsområden än om man som männen lägger majoriteten av sina timmar på enbart förvävsarbete. Vid skattningar av arbetstid riskerar det obetalda arbetet att underskattas i jämförelse med det

---

1 Regeringen 2013

2 Kokkonen 2011; Duvander et al 2010; Oláh och Bernhardt 2009; Duvander et al 2006; Rönsen och Sundström 2002

3 Aisenbrey et al 2009; Datta Gupta et al 2008

4 Försäkringskassan 2013

5 Craig 2006; Offer och Schneider 2011

6 Lachance-Grzela och Bouchard 2009; Knudsen och Wærness 2008; Fuwa 2004; Batalova och Cohen 2002

7 SCB 2013; SCB 2010; Knudsen och Wærness 2008; Lincoln 2008; Evertsson och Nermo 2007; Fuwa och Cohen 2007; Fuwa 2004; Gershuny 2000

8 SCB 2013

betalda arbetet. Detta beror på att när man mäter betalt arbete ingår tid för pauser, såsom fika och lunchraster, medan det obetalda arbetet enbart mäter den faktiska tiden som läggs på respektive uppgift. Eftersom kvinnors totala arbetsbörda i större utsträckning än mäns utgörs av obetalt arbete, leder detta troligen till att kvinnors totala tid i arbete är ännu längre än mäns. Kvinnor utför därtill en större andel än män av så kallat diffust arbete, vilket innebär att de ofta ansvarar för planering liksom att de gör flera saker samtidigt. Inom ramen för varje arbetad timma tenderar kvinnor därmed att göra mer än vad männen gör.[9]

Med utgångspunkt i regeringens mål om likvärdiga möjligheter och villkor för kvinnor och män gällande betalt och obetalt arbete samt tydliga indikationer på att förutsättningarna för detta ser olika ut för kvinnor och män i Sverige är *syftet med den här studien att bidra med uppdaterad kunskap kring hur kvinnor och män kombinerar arbets- och familjeliv samt hur användandet av föräldraförsäkringen samspelar med hur par fördelar betalt och obetalt arbete mellan sig.*

Föräldrapenninguttag inte detsamma som föräldraledighet

Uttagna föräldra*penningdagar* ska inte blandas samman med total föräldra*ledighet*. Den svenska föräldraförsäkringen är mycket flexibel och ger föräldrar möjlighet att vara lediga från arbetet längre tid än vad man tar ut ersättning för.[10] Sambandet mellan föräldrapenninguttag och faktisk föräldraledighet har i liten utsträckning studerats. De två studier som gjorts har kommit fram till att såväl kvinnor som män är lediga längre än vad de tar ut föräldrapenningdagar för.[11] Effekten av detta blir särskilt tydlig för kvinnor. För barn födda 1999 tog exempelvis mammor i genomsnitt ut 329 föräldrapenningdagar, men de var föräldralediga i ytterligare 100 dagar.[12] Det vill säga sammanlagt drygt 14 månader. För att veta hur länge mammor och pappor i praktiken är hemma med sina barn och därmed också hur deras frånvaro från arbetsmarknaden ser ut är det av betydelse att veta hur föräldraledigheten ser ut, inte enbart föräldrapenninguttaget. Kunskap om den faktiska föräldraledigheten är också betydelsefull för att kunna analysera konsekvenser för arbetskraftsutbudet, fortsatt barnafödande, karriär- och inkomstutveckling.[13] En förbättrad bild av föräldraledighetslängden för kvinnor och män ger också en mer korrekt bild av småbarnsföräldrars

---

[9] Offer och Schneider 2011; Dribe och Stanfors 2009; Craig 2006

[10] Exempelvis kan man ta ut föräldrapenning för tre dagar i veckan även om man är ledig från arbetet på heltid.

[11] ISF 2013; RFV 2004. Det finns i dagsläget enligt vår kännedom enbart dessa två studier som studerar faktisk föräldraledighet och de mäter ledighet på skilda sätt. I studien från RFV gjorde man som i denna och frågade via telefonintervjuer hur länge föräldrar var föräldralediga. I studien från ISF definierade man i stället ledighet som perioder där det gick max 6 dagar utan föräldrapenning mellan varje dag med föräldrapenning. Med ett sådant mått riskerar man emellertid att även definiera sådan tid där föräldrar varvar arbete med föräldraledighet som enbart föräldraledighet.

[12] RFV 2004

[13] För liknande resonemang se ISF 2013

ekonomiska situation under tiden som de är föräldralediga.[14] För att få fram en så rättvisande bild av föräldraledighet som möjligt är det viktigt att många studier med olika mätmetoder görs och att deras resultat sedan jämförs med varandra. Det finns med andra ord stor anledning att undersöka föräldraledigheten för kvinnor och män närmare, den första frågan studien ska besvara är därför:

1. Hur ser omfattningen på föräldra*ledigheten* ut för kvinnor och män och hur fördelar de ledigheten mellan sig?
   a) Hur förhåller sig föräldra*ledigheten* till föräldra*penninguttaget*?
   b) Hur har relationen mellan föräldra*ledighet* och föräldra*penninuttag* utvecklats sedan den studie som gjordes 2003?

Negativa konsekvenser av en ojämställd arbetsbörda

En ojämställd fördelning av föräldraledighet samt betalt och obetalt arbete resulterar i olika arbetsbörda, skilda livsvillkor och skilda förutsättningar att ta del av såväl arbetsliv som relationen till barnen. Utöver detta visar också forskningen att en ojämställd fördelning av föräldraledigheten har effekter på löneutveckling (och därmed pension) och hälsa. Familjebildning har en större negativ inverkan på kvinnors framtida löneutveckling än mäns, vilket bl.a. kan förklaras av att kvinnor tar ett större familjeansvar.[15] Skillnader i fördelning av obetalt hushålls- och omsorgsarbete är dessutom en viktig förklaring till könsskillnader i ohälsa[16] i såväl Sverige[17] som i Europa.[18] Total tid med hushållsarbete och förvärvsarbete förklarar så mycket som 40 procent av skillnaderna i välmående mellan kvinnor och män i Sverige. Obetalt arbete är associerat med ohälsa samtidigt som betalt arbete är associerat med mer välmående.[19] Intressant att notera är att sjukfrånvaron är högre för kvinnor bland par där kvinnor och män har en mer jämn fördelning av inkomst och utbildning. Detta kan bero på att dessa kvinnor dubbelarbetar i högre utsträckning och att männen inte har ökat det obetalda arbetet i samma utsträckning som kvinnorna ökat sina timmar i betalt arbete.[20]

Med de långtgående konsekvenser som följer av en ojämställd fördelning av betalt och obetalt arbete mellan kvinnor och män är det av vikt med en uppdaterad bild av fördelningen av betalt och obetalt arbete. Vanligtvis studeras enbart hushållsarbete när obetalt arbete undersöks och än mer

---

[14] Det ska påpekas att föräldraledighet kan ses som någon form av hybrid av betalt och obetalt arbete. Om man tar ut föräldrapenning för varje ledig dag får man en ersättning på upp till 80 procent av ens tidigare lön (om man har en upparbetad SGI). Om man förlänger sin föräldraledighet genom att till viss del vara hemma utan ersättning är denna del av ledigheten de facto obetald. Därtill kan man också få viss ekonomisk ersättning från arbetsgivaren, beroende på vilket arbetsmarknadsavtal arbetsplatsen omfattas av.

[15] Angelov m.fl. 2013a

[16] Både egenskattad ohälsa samt faktisk sjukskrivning.

[17] Försäkringskassan 2013c; Angelov m.fl. 2013b; Boye 2008, Månsdotter m.fl. 2006

[18] Boye 2009

[19] Ibid

[20] SCB 2011; Backhans m.fl. 2009

ovanligt är att studera såväl betalt som obetalt arbete.[21] I föreliggande studie finns möjlighet att samtidigt studera hushålls-, omsorgs- och betalt arbete. Forskning som studeras samtliga dessa tre aspekter av arbete är ovanliga. Den andra fråga studien ska besvara är därför:

2. Hur ser omfattningen på betalt och obetalt arbete (omsorgs- och hushålls-arbete) ut för kvinnor och män och hur fördelar de arbetet mellan sig?

Samband mellan föräldraledighet och arbetsbörda

Det finns viss forskning som indikerar ett samband mellan användandet av föräldraförsäkringen och framtida fördelning av betalt och obetalt arbete. Pappor som är föräldralediga arbetar mindre efter föräldraledigheten än pappor som inte är föräldralediga.[22] En ojämn fördelning av omsorgs- och hushållsarbete under föräldraledigheten tenderar dessutom att leva vidare efter föräldraledigheten.[23]

Forskningen visar också att den ojämna fördeldningen av obetalt omsorgs- och hushållsarbete till stor del uppkommer i samband med första barnet.[24] Par utan barn delar mer jämställt på det obetalda arbetet än par i hushåll med barn.[25] Sammanboende föräldrar med barn fördelar också deltidsarbete mer ojämnt mellan sig än kvinnor och män i befolkningen i stort. En betydligt större andel sammanboende kvinnor med hemmavarande barn arbetar deltid än vad män med samma familjesituation gör.[26] Samtidigt förefaller de föräldrar som arbetar deltid också utföra en större andel av obetalt hushålls- och omsorgsarbete.[27]

Det finns således indikationer på ett samband mellan föräldraledighet och betalt och/eller obetalt arbete, även om antalet studier är begränsat. Denna indikation tillsammans med att det samtidigt finns andra studier som visar på en skillnad i fördelning av betalt och obetalt arbete mellan par som inte har barn och par som har barn gör att det finns det starka skäl att närmare studera sambandet mellan föräldraledigheten och hur par senare fördelar betalt och obetalt arbete mellan sig. Eftersom vi vet att en ojämn fördelning av betalt och obetalt arbete har långtgående negativa konsekvenser är det dessutom av vikt att så ingående som möjligt försöka identifiera källan till den ojämna fördelningen mellan könen. Den sista frågan som studien ska besvara är därför:

---

[21] Kitterød och Lappegård 2012; Kitterød och Rønsen 2010

[22] Försäkringskassan 2009 (det framgår emellertid inte om detta kan bero på selektionseffekter).

[23] Kotsdam och Finseraas 2011; SCB 2011; Forsell 2001; Ahrne och Roman 1997 (det framgår emellertid inte om detta kan bero på selektionseffekter).

[24] Gauthie och Furstenberg 2002; Van der Lippe och Siegers 1994

[25] SCB 2011

[26] SCB 2013

[27] SCB 2011

3. Finns det ett samband mellan föräldraledighet och fördelningen av betalt och obetalt arbete?
   a) Hur ser sambandet ut mellan den andel en förälder tar ut av föräldraledigheten, och den andel föräldern tar av i) hushållsarbete ii) omsorgsarbete iii) betalt arbete?

   b) Kvarstår sambandet efter kontroll av faktorer som tidigare forskning visat vara viktiga för fördelningen av betalt och obetalt arbete mellan föräldrar?

Om man specifikt vill undersöka föräldraledighetens betydelse för fördelningen av betalt och obetalt arbete behöver man kunna kontrollera för andra faktorer som kan tänkas spela roll för fördelningen av dessa arbetsuppgifter. Liksom det även finns anledning att kontrollera för faktorer som visat sig vara betydelsefulla vid fördelning av föräldrapenningdagar. I följande stycke redovisas därför för den forskning som gjorts på dessa områden och vilka faktorer som pekats ut som betydelsefulla.

Förklaringar till fördelning av arbetsbörda

Forskningen har visat att en rad faktorer är av betydelse för att förstå hur par fördelar betalt och obetalt arbete. Exempelvis har både relativ och absolut inkomst, utbildningsnivå, jämställdhetsattityder samt graden av jämställdhetspolitik i ett land visat sig ha samband med fördelningen av betalt och obetalt arbete. De två faktorer som har visat sig ha störst förklaringsvärde är individernas resurser i form av *inkomst* och *utbildning*.[28] Generellt verkar högre inkomst och utbildning öka sannolikheten för en jämställd fördelning av hushållsarbetet. Av särskild betydelse är kvinnans inkomst och utbildning.[29] När kvinnor ökar sitt ekonomiska oberoende gentemot mannen, minskar också hennes andel av hushållsarbetet. Oavsett om kvinnors ekonomiska oberoende minskar utför hon emellertid ändå majoriteten av hushållsarbetet.[30] Ett resultat som kan jämföras med fördelningen av föräldrapenningdagar. Även här ökar sannolikheten för ett jämställt uttag om kvinnan har en högre utbildning och inkomst än mannen. Trots det tar kvinnor, oavsett hur hög inkomst eller utbildning de har, ut majoriteten av föräldrapenningdagarna.[31] En förklaring till att en stor andel av den ojämställda fördelningen kvarstår trots jämbördiga resurser kan vara normer kring kön. Vi gör det vi tror förväntas av oss som kvinnor och män, och kanske det som vi är uppfostrade till att göra.[32]

En konkurrerande förklaring till resurser som den huvudsakliga faktorn bakom fördelningen av det är obetalda arbetet är värderingar kring köns-

---

[28] Lachance-Grzela och Bouchard 2009; Knudsen och Wærness 2008; Fuwa 2004; Parkman 2004; Batalova och Cohen 2002; Coltrane Scott 2000

[29] Knudsen och Wærness 2008; Cunningham 2007; Fuwa 2004; Davis och Greenstein 2004; Parkman 2004; Nordenmark 2004; Gershuny och Sullivan 2003; Bianchi m.fl. 2000; Nermo 1994

[30] Nermo och Evertsson 2004; Greenstein 2000; Bittman m.fl. 2003

[31] Försäkringskassan 2013

[32] Försäkringskassan 2013; Bittman m.fl. 2003

roller och jämställdhet. Tesen är att de par som prioriterar jämställdhet också delar mer lika på det obetalda arbetet. Resultaten från forskningen pekar emellertid åt olika håll. Det finns både studier som visar på samband mellan traditionella könsrollsattityder och mer omjämställd fördelning av obetalt arbete (och vice versa).[33] Liksom det finns studier som inte hittar sådana samband.[34] Det är dessutom svårt att veta vad som är hönan och vad som är ägget, då det finns resultat som visar att ökad utbildning också ökar sannolikheten för att man har en positiv inställning till jämställdhet.[35] I den här studien har det inte varit möjligt att direkt studera värderingars betydelse,[36] däremot undersöks utbildningens betydelse som en indikator på värderingar.

Förklaringar till fördelning av föräldrapenninguttag

Även när det kommer till fördelning av omsorgen av barnen i samband med föräldrapenninguttaget är det sedan tidigare känt att inkomst och utbildning är faktorer som bidrar till att öka sannolikheten för ett jämställt föräldrapenninguttag samt att män ökar sitt föräldrapenninguttag i allmänhet.[37] Dessa studier visar att utöver resurser är *arbetsmarknadssektor*, *ålder*, *boendeplats i Sverige* samt *födelseland* av betydelse. Pappor i offentlig sektor använder fler föräldrapenningdagar än de i privat sektor,[38] vilket också visat sig påverka fördelningen av hushållsarbetet i mer jämställd riktning.[39] Arbetar bägge föräldrarna i offentlig sektor ökar det också sannolikheten för ett jämställt uttag.[40] Yngre pappor tenderar att använda fler föräldrapenningdagar än äldre,[41] samtidigt som pappor födda utanför Sverige tenderar att använda färre föräldrapenningdagar än pappor födda i Sverige.[42] Därtill är det ökad sannolikhet för en jämställd föräldrapenningfördelning om föräldrarna bor i ett storstadsområde.[43]

Analysen av sambandet mellan föräldraledighet och betalt och obetalt arbete tar fasta på de faktorer som tidigare forskning pekat ut som betydelsefulla för fördelning av betalt och obetalt arbete samt för föräldrapenninguttag. Det innebär att kontroll görs för relativa resurser i form av inkomst och utbildning samt för betydelsen av absolut inkomst, föräldrarnas ålder, anställningssektor, boendeplats och födelseland. För att ta hänsyn till arbetsbörda brukar man i studier av fördelning av obetalt arbete också kontrollera

---

[33] Knudsen och Wærness 2008; Fuwa 2004

[34] Goldberg och Perry-Jenkins 2004

[35] Knudsen och Wærness 2001; Fan och Marini 2000

[36] Vi har inte uppgifter om intervjupersonernas inställning till jämställdhet.

[37] Försäkringskassan 2013; ISF 2012; Försäkringskassan 2011; Månsdotter m.fl. 2010; Hobson m.fl. 2006; Försäkringskassan 2006; Bekkengen 2002; Sundström och Duvander 2002; Riksförsäkringsverket 2002; Haas 1992

[38] Månsdotter m.fl. 2010; Bygren och Duvander 2006

[39] Se t.ex. Kitterød och Lappegård 2012; Rönnblom och Hudson 2012

[40] Försäkringskassan 2013

[41] Månsdotter m.fl. 2010; Försäkringskassan 2006

[42] Månsdotter m.fl. 2010

[43] Försäkringskassan 2013

för föräldrarnas ålder, antal barn i hushållet samt åldern på det yngsta barnet.[44] Så görs också här.

Disposition

I följande två kapitel presenteras svaren på studiens frågeställningar. Det första resultatkapitlet – *Föräldraledighet, betalt och obetalt arbete* – inleds med en beskrivande del om föräldraledighet: omfattningen på mäns och kvinnors föräldraledighet, hur par fördelar ledigheten mellan sig, hur ledigheten förhåller sig till föräldrapenninguttaget samt hur denna relation har utvecklats sedan 2003. Därefter följer ett avsnitt med beskrivande data kring omfattningen på mäns och kvinnors betalda och obetalda arbete samt hur par fördelar detta arbete. I det andra resultatkapitlet – *Samband föräldraledighet och arbetsbörda* – kopplas föräldraledighet samman med betalt och obetalt arbete genom att relationen mellan dessa faktorer analyseras. På så sätt framkommer om det finns något samband mellan hur par fördelar sin ledighet och hur man sedan fördelar betalt och obetalt arbete.

[44] Lachance-Grzela och Bouchard 2009; Knudsen och Wærness 2008; Parkman 2004; Fuwa 2004; Coltrane och Scott 2000

Föräldraledighet, betalt och obetalt arbete

Resultaten i studien bygger på 2 450 telefonenkätintervjuer med föräldrar till barn födda 2004 samt 2009. Till intervjusvaren har kopplats registerdata från Försäkringskassans register om föräldrapenninguttag, inkomst, utbildning, boendeort etc.[45] Föräldrarna har bl.a. fått svara på frågor om föräldraledighet, sysselsättning, fördelning av betalt och obetalt arbete och användande av den tillfälliga föräldrapenningen. Enkäten är delvis en upprepning av Riksförsäkringsverkets enkätstudie, Tid och pengar 2003.[46,47]

Föräldraledighet

Föräldraledighet och föräldrapenninguttag studeras här under barnens två första levnadsår. Majoriteten av föräldrapenningdagarna för ett barn används under dessa år.[48] Det är också under de två första åren som ledigheten är sammanhängande och föräldrarnas frånvaro från arbetsmarknaden därmed är som längst. Den här perioden är med andra ord av störst intresse både med avseende på anknytning till arbetsmarknaden och till barnet.

När föräldraledighet studeras är det viktigt att vara medveten om hur möjligheterna till ledighet utan ersättning från föräldraförsäkringen regleras. Den generella principen som råder för föräldraledighet är att uttag av föräldrapenning också ger en arbetstagare rätt gentemot arbetsgivaren att vara ledig från arbetet. Fram till dess att barnet är ett och ett halvt år ger emellertid föräldraledighetslagen föräldrar rätt att vara lediga, oavsett om de tar ut föräldrapenning eller inte. Förutsättningarna att vara ledig påverkas därtill av SGI-bestämmelserna. Under barnets första levnadsår har föräldrar möjlighet att vara föräldralediga utan att ta ut någon föräldrapenning men ändå behålla sin SGI. Från och med det att barnet fyller ett år måste man dock ta ut föräldrapenning minst fem dagar i veckan för att skydda sin SGI (om man inte arbetar deltid och på så sätt skyddar sin SGI). Detta skapar sålunda vissa incitament för föräldrar, om deras ekonomiska situation tillåter, att ta ut färre föräldrapenningdagar under barnets första år för att därefter intensifiera uttaget. Då vi sedan tidigare vet att det i huvudsak är kvinnor som är lediga under barnets första år kan detta påverka relationen mellan föräldrapenning och föräldraledighet för kvinnor och män. Det finns också möjlig-

---

[45] Mer utförlig information om urval och genomförande av intervjuerna återfinns i bilaga 7.

[46] RFV 2004, RFV 2003. I denna studie ingick föräldrar till barn födda 1993 och 1999. Majoriteten av frågorna är desamma, vissa har tillkommit, andra har strukits eller omformulerats för att få mest ändamålsenliga funktion i dagens kontext.

[47] En sammanställning över de svar som inte finns med i resultatdelen återfinns i bilaga 1–5. Här återfinns även vissa jämförelser med svaren från 2003 års studie.

[48] Försäkringskassan 2012

heter att använda försäkringen så att det får en motsatt effekt med avseende på föräldrapenninguttag i relation till föräldraledighet. Om man som förälder tar ut föräldrapenning på fredag (men arbetar måndag till och med torsdag) finns möjlighet att ta ut föräldrapenning även lördag och söndag. Med ett sådant uttag ser det ut som att man är föräldraledig med föräldrapenning tre dagar, när det egentligen rör sig om en dag. Sammantaget gör reglerna det möjligt med påverkan på relationen föräldrapenning/föräldraledighet i olika riktningar.

Längd på föräldraledighet för kvinnor och män

För att få en första översiktlig bild av hur länge kvinnor och män är föräldralediga under barnets första två år redovisas i Figur 1 andelen av kvinnor respektive män som är lediga i 0–24 månader.[49] Här blir tydligt att ledigheten ser mycket olika ut för kvinnor och män. Drygt 80 procent av männen är lediga 0–7 månader, varav 60 procent är lediga 0–3 månader. För kvinnorna är ungefär 80 procent lediga ett till två år. Vanligast är en ledighet på 1–1,5 år för kvinnor.

Figur 1 Andel kvinnor och män som är föräldralediga x antal månader under barnets två första år

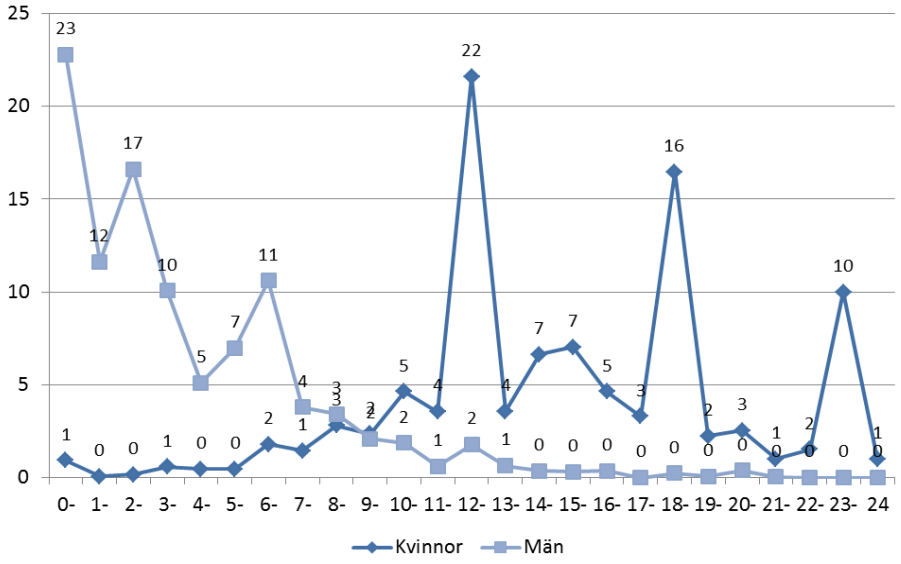

Föräldraledighet och genomsnittligt föräldrapenninguttag

Att störst andel kvinnor har varit lediga mellan ett och ett och ett halvt år återspeglas också när genomsnittlig föräldraledighet för kvinnor och män studeras. Av Tabell 1 framgår att kvinnor i genomsnitt är föräldralediga på hel- och deltid i 459 dagar, motsvarande 15,3 månader. Detta ska jämföras med ett föräldrapenninguttag på 284 dagar, dvs. 9,5 månader. Kvinnors föräldraledighet är med andra ord i genomsnitt nästan 6 månader längre än vad som framkommer om man tittar på deras föräldrapenninguttag.

[49] Heltidsledighet samt deltidsledighet omräknad till deltid.

Även män är lediga längre på hel- och deltid än vad deras föräldrapenning-uttag indikerar. Deras totala ledighet ligger i genomsnitt på 113 dagar, eller 3,8 månader. Medan deras föräldrapenninguttag utgörs av 66 dagar, motsvarande 2,2 månader. Kvinnor och män skiljer sig inte enbart i det att kvinnor i genomsnitt är föräldralediga mer än fyra gånger så länge som män utan också genom fördelningen mellan hel- och deltidsledighet. Kvinnor lägger åtta procent av sin föräldraledighet under barnens första två år på deltidsledighet, medan deltidsledighet motsvarar 20 procent av männens ledighet. Kvinnor är i genomsnitt lediga 14 månader på heltid och männen 3 månader.

Vid jämförelse mellan 2013 och 2003 års studier används ett något annorlunda mått, som anpassats till måttet år 2003. I enkäten för 2003 frågades inte om heltids- och deltidsledighet separat, utan om ”föräldraledighet på minst 60 procent”. För jämförelser används här motsvarande mått, i Tabell 1 benämnt *”Ledighet på minst 60 %”*. Här framgår att kvinnorna från 2013 års studie i genomsnitt var föräldralediga 437 dagar och männen 98 dagar. Detta ska jämföras med 429 respektive 51 ledighetsdagar för kvinnorna och männen 2003. Här är det viktigt att komma ihåg att föräldraförsäkringen i samband med införandet av den andra reserverade månaden 2002 förlängdes med 30 dagar 2002. Eftersom barnen i 2003 års studie som senast var födda 1999 har föräldrarna i studien från 2013 haft rätt att använda en försäkring som är 30 dagar längre. Resultaten visar också att kvinnor, men framför allt män, har utökat föräldraledigheten under de tio år som har förflutit sedan förra studien gjordes. Tillsammans är kvinnor och män i dag i genomsnitt lediga 535 dagar på minst 60 procent, vilket ska jämföras med 480 dagar 2003, främst är det männen som utökat sin ledighet.

Ett genomsnittsmått för antal uttagna föräldrapenningdagar i veckan visar också att dagens föräldrar tar ut färre dagar i veckan än vad föräldrarna gjorde i 2003 års studie. Kvinnor 2003 tog i genomsnitt ut 5,4 föräldrapenningdagar i veckan medan kvinnor i 2013 års studie i genomsnitt tog ut 4,6 föräldrapenningdagar i veckan (med måttet ledig på minst 60 %). Män 2003 tog i genomsnitt ut 5,9 dagar i veckan samtidigt som män i 2013 års studie tog ut 4,7 dagar i veckan. Med andra ord har både kvinnor och män minskat sitt föräldrapenninguttag med i snitt en dag i veckan 2013 jämfört med 2003. Kanske något överraskande med tanke på att försäkringen också förlängts med 30 dagar. Man har använt sig av de extra 30 dagarna samtidigt som man också har dragit ut på ledigheten.

I den sista kolumnen i Tabell 1 går att läsa att för samtliga mått, förutom deltidsledighet, tar kvinnor ut 80 respektive 82 procent av den totala ledigheten under barnets två första år. Vilket ska jämföras med 81 procent av föräldrapenninguttaget.[50] Fördelningen mellan föräldrarna skiljer sig således

[50] Att män tar ut omkring 24 procent av föräldrapenningdagarna är ofta ett mått som förekommer i debatten. Anledningen till att det skiljer sig från våra mått här är för det första att vi enbart studerar uttag under barnets första två och för det andra att vi studerar uttaget för en specifik grupp – barn födda 2004 och 2009. 24 procent är en redovisning av hur stor andel av det totala antalet utbetalda föräldrapenningdagar som männen tog ut under 2012. Då inkluderas även uttag för barn mellan 2 och 8 år. Under dessa år är mammans och pappans uttagsmönster mer likt (se t.ex. Försäkringskassan 2011).

inte åt, oavsett om det handlar om föräldraledighet eller föräldrapenning-uttag.

Tabell 1 Genomsnittlig föräldraledighet och föräldrapenninguttag i dagar för kvinnor och män, studie 2013 och 2003

	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnors andel av total ledighet/uttag, %
2013				
Heltidsledighet	421	91	512	82
Ledig på minst 60 %	437	98	535	82
Deltidsledighet	38	22	60	63
Heltids- och deltidsledighet	459	113	572	80
Föräldrapenninguttag	284	66	350	81
2003				
Ledig på minst 60 %	429	51	480	89
Föräldrapenninguttag	329	43	372	88

Föräldraledighet i relation till föräldrapenninguttag

I Tabell 2 relateras föräldraledighet till föräldrapenninguttag, även här redovisat för olika ledighetsmått. Precis som Tabell 1 indikerade visar Tabell 2 att både kvinnor och män är föräldralediga betydligt längre än vad de tar ut föräldrapenningdagar för. Relationen mellan ledighet och föräldrapenninguttag ser dessutom ungefär lika ut för kvinnor och män. Skillnaderna på relationen mellan föräldraledighet och föräldrapenninguttag för kvinnor och män är så små att de inte är signifikant säkerställda. För både kvinnor och män går det omkring 1,4 *heltidsledighetsdagar* på varje föräldrapenningdag. Om *både heltids- och deltidsledighet inkluderas* går det mellan 1,6 och 1,7 föräldraledighetsdagar på varje föräldrapenningdag. Även om relationen mellan ledighetsdagar och föräldrapenningdagar är så lika för kvinnor och män blir konsekvenserna för kvinnornas totala ledighet betydligt större än vad de blir för männen. Detta eftersom kvinnor tar ut en så stor andel av alla föräldrapenningdagar.[51]

Vidare går det i Tabell 2 att läsa att skillnaden mellan både mäns och kvinnors föräldrapenninguttag och deras faktiska föräldraledighet har ökat sedan 2003. Störst är förändringen för män. 2003 gick det i genomsnitt 1,19 föräldraledighetsdagar på varje uttagen föräldrapenningdag för männen, 10 år senare var motsvarande siffra 1,48 (här jämförs måttet *”ledig på minst 60 %”*). För kvinnorna gick det 2003 1,30 föräldraledighetsdagar på varje föräldrapenningdag, vilket utökats till 1,54 dagar 2013. Dagens småbarnsföräldrar, mammor och pappor, är med andra ord lediga längre utan ekonomisk ersättning än vad de var för 10 år sedan. Detta trots att försäkringen har förlängts med 30 dagar sedan dess.

[51] Fortsättningsvis i studien kommer vi att använda oss av föräldraledighetsmåttet som inkluderar både hel- och deltid, eftersom vi tycker att det är det mått som bäst återspeglar total ledighet.

Tabell 2 Relation mellan föräldraledighet och föräldrapenninguttag för kvinnor och män, studie 2013 och 2003

	Kvinnor	Män
2013		
Heltidsledighet	1,48	1,38
Ledig på minst 60 %	1,54	1,48
Deltidsledighet	0,13	0,33
Heltids- och deltidsledighet	1,62	1,71
2003		
Ledig på minst 60 %	1,30	1,19

Fördelning av föräldraledighet inom paren

Hittills har mäns och kvinnors ledighet studerats separerad från varandra. Viktigt att veta är även hur föräldrapar fördelar ledigheten mellan sig. Detta åskådliggörs i Tabell 3. Här framgår att omkring 80 procent av männen anger att de tar ut mellan 0 och 40 procent av all ledighet medan drygt 90 procent av kvinnorna anger att de tar ut mer än 60 procent. 9 procent av kvinnorna har angett att de och deras partner använt försäkringen på ett jämställt sätt (kvinnan har använt 41–60 procent av ledigheten). Samtidigt har 12 procent av männen svarat att de gjort en jämställd fördelning.[52] Sammantaget indikerar svaren, såväl för kvinnor som för män, att kvinnor tar ut absolut merparten av den totala ledigheten. Något som även återspeglas i föräldrars generella fördelning av föräldrapenningdagar.[53]

Tabell 3 Fördelningen av kvinnors och mäns uttag av parets totala föräldraledighet (%)[1]

	Kvinnor	Män
N 2401		
0–20 %	1	56
21–40 %	1	26
41–60 %	9	12
61–80 %	21	1
81–100 %	68	4

[1] Redovisning av intervjupersonernas självskattade heltids- och deltidsledighet.

[52] Att kvinnor och män har gjort en så pass olika bedömning skulle kunna vara ett resultat av att gruppen män och gruppen kvinnor i studien består av persontyper som gjort olika fördelning. Skillnaden kan också bero på att intervjupersonerna övervärderar längden på sin egen ledighet, alternativt att de undervärderar partnerns ledighet. Detta verkar dock vara en trend som gäller oavsett om de som svarar är män eller kvinnor varför det inte torde påverka resultaten i någon skev riktning. Slutligen kan överlappningen också bero på att föräldrarna är lediga samtidigt.

[53] Försäkringskassan 2013

Betalt arbete

I följande avsnitt fokuseras betalt arbete – hur mycket tid kvinnor och män lägger på betalt arbete och hur par fördelar det mellan sig.

Av Tabell 4 framgår att en majoritet av både män (65 procent) och kvinnor (57 procent) vid tiden för undersökningen arbetar mellan 35 och 44 timmar i veckan. Detta kan jämföras med att 70 procent av männen och 65 procent av kvinnorna arbetade motsvarande antal timmar innan föräldraledigheten. Störst är skillnaden mellan kvinnor och män när det gäller många respektive få arbetade timmar. 29 procent av kvinnorna arbetar mellan 1 och 34 timmar i veckan medan fem procent av männen gör det. I stället arbetar 30 procent av männen mer än 45 timmar i veckan, jämfört med 14 procent kvinnor. Andelen män som arbetar mer än 45 timmar ökar från 28 till 30 procent efter föräldraledigheten jämfört med innan. Samtidigt som andelen kvinnor som arbetar 21–34 timmar gick från 16 procent innan föräldraledigheten till 25 procent efter.

Tabell 4 Antal arbetade timmar per vecka, inklusive övertid (%)[1]

	Andel kvinnor		Andel män	
	Innan föräldraledighet	I dag	Innan föräldraledighet	I dag
N	*1033*	*946*	*929*	*1106*
1–20	3	4	0	1
21–34	16	25	2	4
35–44	65	57	70	65
45+	15	14	28	30

[1] Intervjupersonernas självskattade värden.

Hur många arbetstimmar i veckan som utgör heltid respektive deltid är olika beroende på yrke och arbetsmarknadsavtal. Föräldrarna har därför också fått en fråga huruvida de arbetat deltid eller inte. I Tabell 5 går att läsa att 65 procent av kvinnorna någon gång sedan barnet fyllde 1,5 år har arbetat deltid jämfört med 23 procent av männen.

Av de föräldrar som anger att de någon gång arbetat deltid har en majoritet av kvinnorna gjort det längre än ett år medan den största gruppen av män i stället gjort det mindre än ett år.[54] Kvinnor arbetar med andra ord i större utsträckning deltid än män och när de gör det är det i längre perioder än vad männen gör. Tilläggas kan att i 47 procent av samtliga hushåll är det enbart kvinnan som arbetat deltid medan det i sex procent av hushållen enbart är mannen som arbetat deltid.[55, 56]

[54] Se Tabell 29 och Tabell 30 i bilaga 2.

[55] Se Tabell 31 i bilaga 2.

[56] Andelen som anger att de vid tiden för intervjun arbetade deltid överensstämmer ungefär med motsvarande föräldragrupp som i SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) anger att de arbetar deltid (mellan 20 och 25 procent lite beroende på barnets ålder) SCB 2013b.

Tabell 5 Andel av intervjupersonerna som under någon period arbetat deltid sedan barnet blev 1,5 år (%)[1]

	Kvinnor	Män
N	*1245*	*1205*
Ja	65	23
Nej	29	76
Arbetar inte	6	2

[1] Intervjupersonernas självskattade värden.

När parens inbördes fördelning av betalt arbete studeras framgår av Tabell 6 att störst andel av såväl kvinnor som män står för en relativt jämställd andel. 57 procent av kvinnorna och 55 procent av männen står för 46–55 procent av det betalda arbetet. Förutom denna kategori befinner sig kvinnorna och männen på var sin ände av skalan. 36 procent av kvinnorna utför 0–45 procent av det betalda arbetet medan endast 6 procent av männen befinner sig här. I stället står 38 procent av männen för 61–100 procent av det betalda arbetet, jämfört med 6 procent av kvinnorna.

Tabell 6 Andel av hushållets sammanlagda betalda arbete, för kvinnor och män (%)[1]

	Kvinnor	Män
N 2233		
0–40 %	17	3
41–45 %	19	3
46–50 %	48	30
51–55 %	9	25
56–60 %	2	21
61–100 %	4	17

[1] Intervjupersonernas självskattade värden.

Obetalt arbete

I följande avsnitt studeras fördelning av obetalt arbete, det vill säga omsorgs- samt hushållsarbete.[57] Av Tabell 6 framgår tydligt att kvinnor utför majoriteten av omsorgsarbetet i relation till barnen i hushållet. 76 procent av kvinnorna utför mer än 50 procent av omsorgarbetet, vilket ska jämföras med 20 procent av männen. I stället är det 74 procent av männen som anger att de utför mellan 0 och 50 procent av omsorgsarbetet samtidigt som 25 procent av kvinnorna anger att de står för mindre än hälften av omsorgsarbetet.[58]

[57] Vilka arbetsuppgifter som ingår i omsorgs- respektive hushållsarbete framgår av bilaga 3 och 7. I bilaga 7 återfinns även svaren för respektive arbetsuppgift.

[58] Återigen är det så att såväl kvinnor som män verkar överskatta sin egen insats något.

Tabell 7 Andel av utfört *omsorgsarbete*, kvinnor och män (%)[1]

	Kvinnor	Män
N 2434		
0–40 %	5	27
41–50 %	20	47
51–60 %	38	17
61–70 %	19	7
71–100 %	19	2

[1] Intervjupersonernas självskattade värden.

Det är dessutom så att vid en jämförelse av utfört omsorgsarbete med hur föräldrarna har svarat avseende vem som har planeringsansvaret för olika arbetsuppgifter kopplade till omsorg av barnen, framkommer att arbetet är än mer ojämställt fördelat. Kvinnor står för en ännu större andel av planeringen av omsorgsarbetet än av själva genomförandet.[59]

När i stället hushållsarbete studeras är fördelningen något förskjuten. Det förefaller vara så att hushållsarbete är något mer jämställt fördelat än omsorgsarbetet. Tabell 8 visar att 32 procent av kvinnorna och 30 procent av männen utför mellan 51 och 60 procent av hushållsarbetet. Däremot är det hela 41 procent av kvinnorna som utför mer än 61 procent av hushållsarbetet, jämfört med enbart 18 procent av männen. I stället är det en majoritet av männen, 53 procent som utför mellan 0 och 50 procent av hushållsarbetet, 27 procent av kvinnorna utför denna andel.

Tabell 8 Andel av utfört *hushållsarbete*, för kvinnor och män (%)[1]

	Kvinnor	Män
N 2257		
0–40 %	6	19
41–50 %	21	34
51–60 %	32	30
61–70 %	24	13
71–100 %	17	5

[1] Intervjupersonernas självskattade värden.

Precis som med omsorgsarbetet är planeringen av hushållsarbetet mer ojämställd än själva utförandet. Här är dock inte skillnaderna lika stora som för omsorgsarbetet. Men generellt gäller att kvinnor har ytterligare ett större ansvar för planeringen av hushållsarbetet än vad de redan har när det kommer till genomförandet.[60]

[59] Se Tabell 34 till Tabell 35 i bilaga 3

[60] Se Tabell 38 och Tabell 39 i bilaga 3

Samband föräldraledighet och arbetsbörda

I det här kapitlet presenteras samband mellan fördelningen av föräldraledigheten och hur föräldrarna vid tiden för intervjun angav att de fördelade hushållsarbetet, omsorgsarbetet och det betalda arbetet.[61]

I Figur 2 åskådliggörs att ju större andel av föräldraledigheten som kvinnan tar, desto större andel av hushållsarbetet utför hon också. Eftersom 98 procent av kvinnorna tar ut mellan 41 och 100 procent av föräldraledigheten är det i princip enbart de tre staplarna till höger som är av relevans. Av dessa framgår mycket tydligt hur kvinnans andel av hushållsarbetet ökar i takt med att andelen av föräldraledigheten också gör det.

Figur 2 Samband mellan andel av föräldraledighet och andel av *hushållsarbete,* för kvinnor[1]

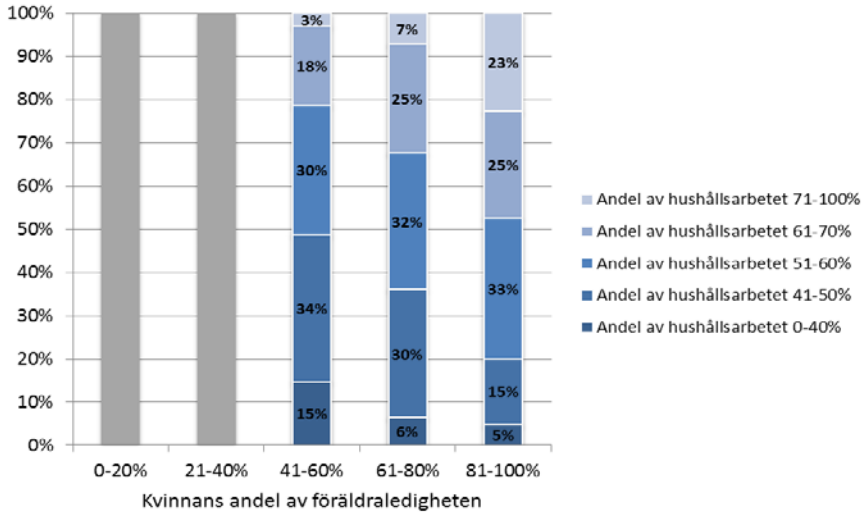

[1] Den kategori där kvinnor står för 0–20 procent av föräldraledigheten särskiljer sig så mycket från övriga kategorier att den är svårjämförbar med dem. I denna kategori befinner sig i princip enbart par där kvinnan inte arbetar, antingen på grund av arbetslöshet eller sjukdom. Majoriteten av dessa har svarat att kvinnan, även om hon inte varit föräldraledig, i praktiken är den som har tagit hand om barnet. Gruppen är därtill ytterst liten eftersom 98 procent av kvinnorna tar ut mellan 41 och 100 procent av föräldraledigheten. Hänsyn bör därför *inte* tas till denna när sambanden diskuteras.

I Figur 3 visas motsvarande samband mellan andel av föräldraledighet och andel av hushållsarbete för män. Här ska fokus riktas mot de tre staplarna till vänster eftersom 95 procent av männen tar ut mellan 0 och 60 procent av föräldraledigheten. Även för männen finns ett tydligt samband mellan andel av föräldraledighet och andel av hushållsarbetet. Ju större andel av föräldraledigheten de tar, desto större andel av hushållsarbetet gör de.

[61] Intervjuerna genomfördes under våren 2013. Barnen i studien är födda 2004 respektive 2009. Det innebär att de var 8 respektive 3 år vid tiden för intervjun.

Figur 3 Samband mellan andel av föräldraledighet och andel av *hushållsarbete,* för män[1]

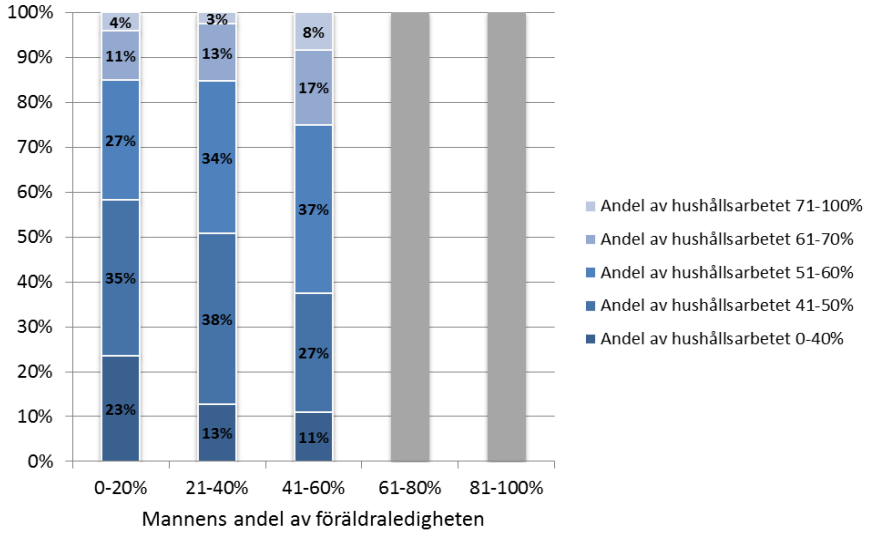

[1] Den kategori där män står för 81–100 procent av föräldraledigheten särskiljer sig så mycket från övriga kategorier att den är svårjämförbar med dem. I denna kategori befinner sig i princip enbart par där kvinnan inte arbetar, antingen på grund av arbetslöshet eller sjukdom. Majoriteten av dessa har svarat att kvinnan, även om hon inte varit föräldraledig, i praktiken är den som har tagit hand om barnet. Gruppen är därtill ytterst liten eftersom 95 procent av männen tar ut mellan 0 och 40 procent av föräldraledigheten. Hänsyn bör därför *inte* tas till denna när sambanden diskuteras.

I Figur 4 är det i stället sambandet mellan andel av föräldraledighet och andel av omsorgsarbete som redovisas. Återigen är det de tre staplarna till höger som ska fokuseras eftersom 98 procent av kvinnorna befinner sig där. Återigen visar figuren ett samband mellan fördelning av föräldraledigheten och hur paren sedermera fördelar omsorgsarbetet.

Figur 4 Samband mellan andel av föräldraledighet och andel av *omsorgsarbete,* för kvinnor[1]

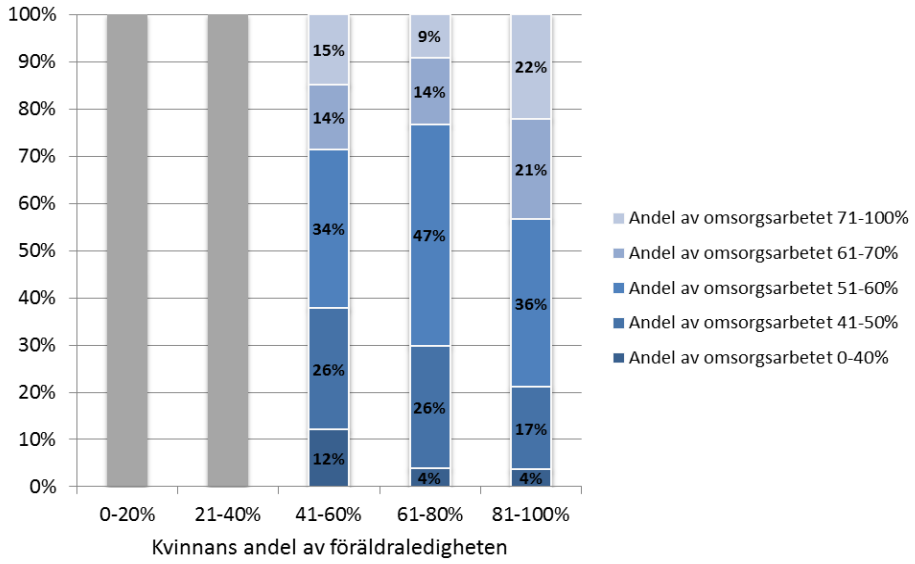

[1] Den kategori där kvinnor står för 0–20 procent av föräldraledigheten särskiljer sig så mycket från övriga kategorier att den är svårjämförbar med dem. Gruppen är därtill ytterst liten. Hänsyn bör därför inte tas till denna när sambanden diskuteras. För ytterligare information se not 1 i figur 2.

Sambandet mellan andel av föräldraledighet och andel av omsorgsarbete för männen redovisas i Figur 5. Även för dem framgår att ju större andel av föräldraledigheten de tar, desto större andel av omsorgsarbetet utför de.

Figur 5 Samband mellan andel av föräldraledighet och andel av *omsorgsarbete,* för män[1]

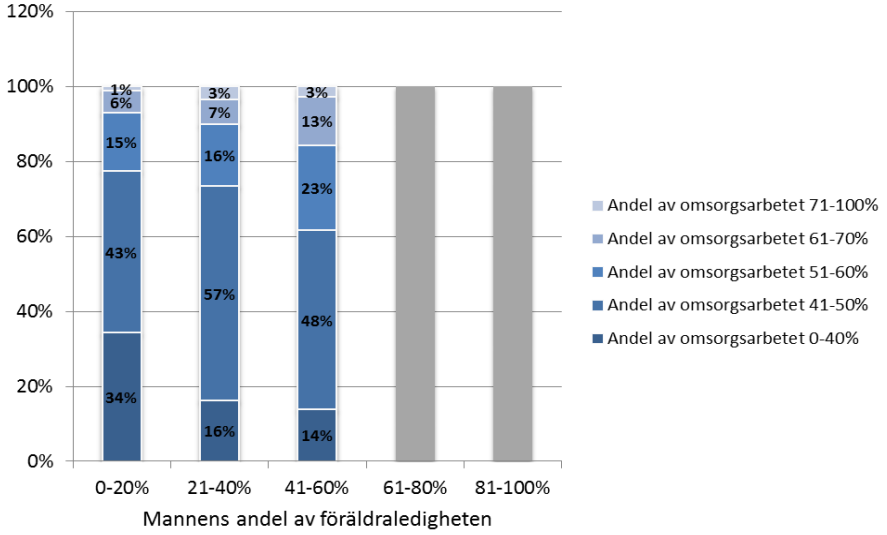

[1] Den kategori där män står för 81–100 procent av föräldraledigheten särskiljer sig så mycket från övriga kategorier att den är svårjämförbar med dem. Gruppen är därtill ytterst liten. Hänsyn bör därför inte tas till denna när sambanden diskuteras. För ytterligare information se not 1 i figur 3.

I Figur 6 redovisas i stället sambandet mellan andel av föräldraledighet och fördelning av betalt arbete. Återigen finns ett tydligt samband, men nu är det omvänt. Ju större andel av föräldraledigheten som en kvinna tar, desto mindre andel av det sammanlagda betalda arbetet i hushållet står hon för.

Figur 6 Samband mellan andel av föräldraledighet och fördelning av *betalt arbete,* för kvinnor[1,2]

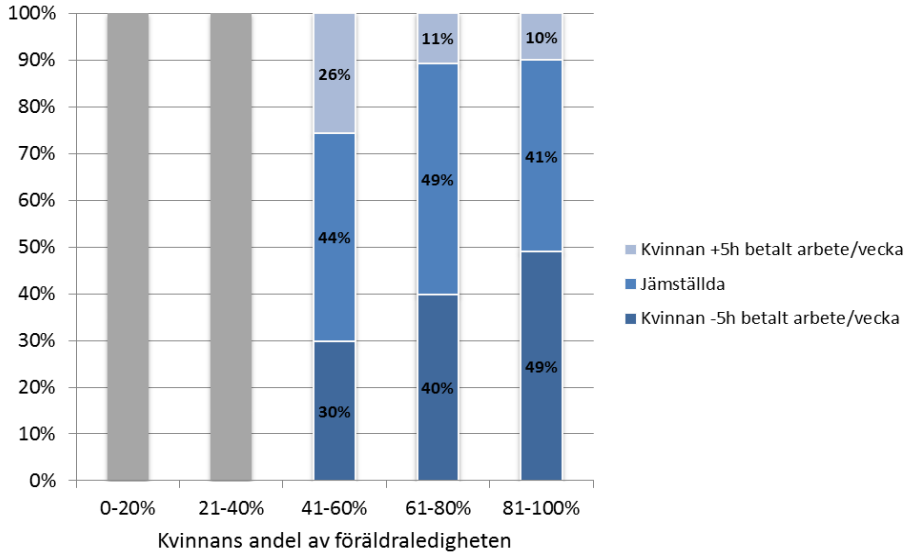

[1] Kvinnan +5h = Kvinnan arbetar minst fem timmar mer än mannen i veckan. Jämställda = Skillnaden mindre än fem timmar mellan föräldrarna. Kvinnan –5h = Kvinnan arbetar åtminstone fem timmar mindre än mannen i veckan.

[2] Den kategori där kvinnor står för 0–20 procent av föräldraledigheten särskiljer sig så mycket från övriga kategorier att den är svårjämförbar med dem. Gruppen är därtill ytterst liten. Hänsyn bör därför inte tas till denna när sambanden diskuteras. För ytterligare information se not 1 i figur 2.

Även för männen finns det ett samband mellan andel av föräldraledigheten och andel av det betalda arbetet, sambandet går i samma riktning som för kvinnorna. Av Figur 7 framkommer att ju större andel av föräldraledigheten som män tar, desto mindre del av det betalda arbetet utför de.

Figur 7 Samband mellan andel av föräldraledighet och fördelning av *betalt arbete,* för män[1,2]

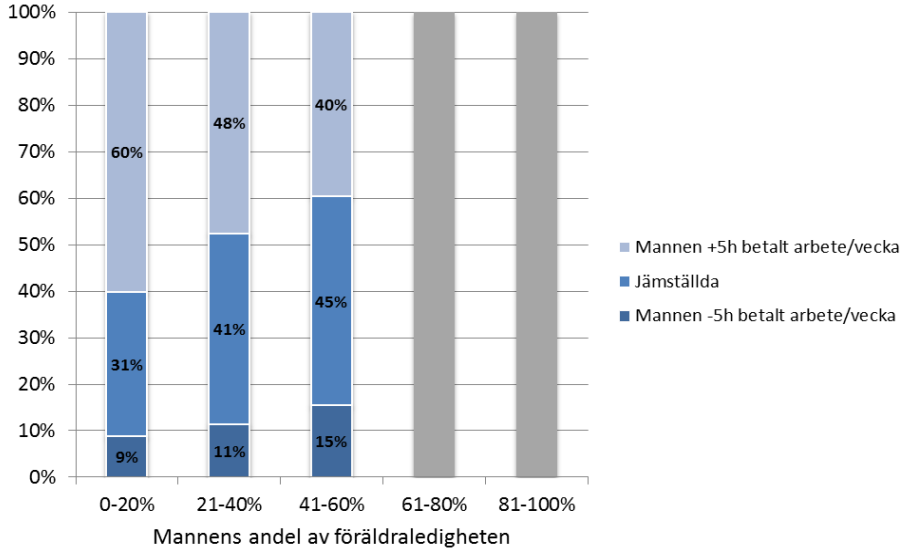

[1] Mannen +5h = Mannen arbetar minst fem timmar mer än kvinnan i veckan. Jämställda = Skillnaden mindre än fem timmar mellan föräldrarna. Mannen –5h = Mannen arbetar åtminstone fem mindre än kvinnan i veckan.

[2] Den kategori där män står för 81–100 procent av föräldraledigheten särskiljer sig så mycket från övriga kategorier att den är svårjämförbar med dem. Gruppen är därtill ytterst liten. Hänsyn bör därför inte tas till denna när sambanden diskuteras. För ytterligare information se not 1 i figur 3.

Tillsammans visar ovanstående figurer på ett tydligt samband mellan den fördelning av föräldraledighet som paren gör och hur man ett antal år därefter fördelar hushålls-, omsorgs- respektive betalt arbete. Sambandet finns för både kvinnor och män och det går åt samma håll för bägge könen. Ju större andel av föräldraledigheten en förälder tar, desto större andel förefaller man också ta av det obetalda arbetet (både omsorgs- och hushållsarbete). På motsvarande sätt innebär en större andel av föräldraledigheten ett samband med en mindre andel av det betalda arbetet.

Ett samband som står sig

Även efter kontroll för en rad faktorer som tidigare forskning pekat ut som viktiga för att förklara fördelningen av omsorgs och hushållsarbetet[62] visar Tabell 9 att sambandet mellan fördelningen av föräldraledigheten och hur paren ett antal år senare fördelar det obetalda arbetet kvarstår. Det är statistiskt säkerställt att det både för kvinnor och män finns ett samband mellan en högre andel av föräldraledigheten och en högre andel av hushålls- och omsorgsarbete. För varje högre andel av föräldraledigheten med en procentenhet innebär det, både för kvinnor och män, en högre andel av hushålls- och omsorgsarbetet.

Tabell 9 Samband mellan fördelning av föräldraledighet och fördelning av *hushålls- och omsorgsarbete*[1]

		Andel hushållsarbete[1]	Andel av omsorgsarbete[1]
Andel föräldraledighet (procent)	*Kvinnor*	0,15***	0,098***
	Män	0,057***	0,058***

*** p<0.01, ** p<0.05

[1] Tabellen redovisar fyra olika linjära regressioner. Hushållsarbete och omsorgsarbete har utgjort beroende variabel i fyra stycken separata regressioner, för vardera kvinnor och män. För resultat för de fullständiga regressionerna se Bilaga 6. Resultaten har kontrollerats för följande faktorer: Relativ inkomst, absolut inkomst, relativ utbildning, antal barn i hushållet, yngsta barnets ålder, föräldrarnas sektorstillhörighet, boendekommun samt båda föräldrarnas födelseland. Känslighetsanalyser har gjorts och resultaten är robusta.

Som framgår av Tabell 10 kvarstår även sambandet mellan fördelning av föräldraledighet och fördelning av betalt arbete vid kontroll för övriga faktorer. Om kvinnan tar ut mer än hälften av föräldraledigheten är det såväl en kraftigt ökad sannolikhet för att hon ska förvärvsarbeta mindre än mannen, liksom det är en starkt minskad sannolikhet för att hon ska förvärvsarbeta mer än mannen, detta jämfört med om de hade delat jämställt på föräldraledigheten och förvärvsarbetet.

Om mannen tar ut mindre än hälften av föräldraledigheten är det en starkt ökad sannolikhet för att han ska förvärvsarbeta mer än kvinnan, detta jämfört med om föräldrarna hade delat jämställt på föräldraledigheten och förvärvsarbetet. Det vill säga, om mannen ökar sin andel av föräldraledig-

[62] Följande faktorer har kontrollerats för: Relativ inkomst, absolut inkomst, relativ utbildning, antal barn i hushållet, yngsta barnets ålder, föräldrarnas sektorstillhörighet, boendekommun samt båda föräldrarnas födelseland. För vidare info se genomgång av tidigare forskning i kapitel 1.

heten minskar också sannolikheten för att han ska förvärvsarbeta mer än kvinnan.

Sammanfattningsvis visar Tabell 10 att när andelen av föräldraledigheten ökar är det också en minskad sannolikhet för såväl kvinnor som män att de ska förvärvsarbeta mer än deras partner. För kvinnor finns det även en starkt ökad sannolikhet för att de kommer att förvärvsarbeta mindre än sin partner om de tar en högre andel av föräldraledigheten.

Tabell 10 Samband mellan fördelning av föräldraledighet och fördelning av *betalt arbete*[1]

		Andel av betalt arbete i veckan (sannolikhet)		
		Intervju-personen −5h[2]	*Jämställd fördelning*	*Intervju-personen +5h*
Kvinnans andel av föräldraledigheten (sannolikhet)	0–40 %[2]	(1,04)	1,00	(1,55)
	41–60 %	–	1,00	–
	61–100 %	1,69**	1,00	0,39**
Mannens andel av föräldraledigheten (sannolikhet)	0–40 %	(0,91)	1,00	1,68**
	41–60 %	–	1,00	–
	61–100 %[2]	(1,70)	1,00	(1,31)

*** p<0.01, ** p<0.05, ( ) icke signifikant

[1] Tabellen består av två stycken multinominala regressioner, en för kvinnor och en för män. Multinominal regression har använts med betalt arbete som beroende variabel. Kontroll har gjorts för följande faktorer: Absolut inkomst, relativ utbildning, antal barn i hushållet, yngsta barnets ålder, föräldrarnas sektorstillhörighet, boendekommun samt födelseland. För fullständiga regressioner se Bilaga 6. Känslighetsanalyser har gjorts och resultaten är robusta.

[2] Intervjupersonen +5h = Intervjupersonen arbetar minst fem timmar mer än partnern i veckan. Jämställda = Skillnaden mindre än fem timmar mellan föräldrarna. Intervjupersonen –5h = Intervjupersonen arbetar åtminstone fem timmar mindre än partnern i veckan.

[3] Den kategori där kvinnor står för 0–40 procent av föräldraledigheten och män för 61–100 är ytterst liten. 98 procent av kvinnorna tar ut mellan 41 och 100 procent av föräldraledigheten och 95 procent av männen tar ut mellan 0 och 40 procent av föräldraledigheten. Hänsyn bör därför *inte* tas till dessa när sambanden diskuteras, därav är den också gråmarkerad.

Ojämställd arbetsbörda

Regeringen har som mål att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor gällande betalt arbete, liksom ett jämnt ansvar och en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.[63]

Sedan tidigare vet vi att en ojämn fördelning av arbetsbördan har negativa konsekvenser för kvinnors ohälsa[64] och även för framtida löne- och pensionsutveckling. Det finns också indikationer på ett samband mellan fördelning av föräldraledighet och senare fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Syftet med den här studien har varit att bidra med uppdaterad kunskap kring hur kvinnor och män kombinerar arbets- och familjeliv samt hur användandet av föräldraförsäkringen samspelar med hur par fördelar betalt och obetalt arbete mellan sig.

Resultaten från studien visar att det är en relativt lång väg att gå innan regeringens mål om likvärdiga villkor gällande betalt arbete och en jämn fördelning av hem- och omsorgsarbete är uppnått. Därtill pekar resultaten ut föräldraledigheten som en viktig pusselbit för vår förståelse av den samlade arbetsbördan för kvinnor och män. När en förälder tar ut en större andel av föräldraledigheten är sannolikheten stor att han eller hon kommer att utföra en större del av det obetalda arbetet. Den förälder som tar ut en större andel av föräldraledigheten minskar dessutom sannolikt sin andel av det betalda arbetet.

Föräldraledighet längre än föräldrapenninguttag

Den första slutsats som kan dras från denna studie är att längden på föräldrapenninguttag och den faktiska föräldraledigheten skiljer sig åt markant, särskilt för kvinnor.

Både kvinnor och män är föräldralediga avsevärt längre än vad deras föräldrapenninguttag återspeglar. Under barnets första två år är kvinnor föräldralediga i genomsnitt 15,3 månader, vilket ska jämföras med ett föräldrapenninguttag på 9,5 månader. Ledigheten är med andra ord nästan sex månader längre än vad föräldrapenninguttaget återspeglar. Detta innebär att kvinnor sammanlagt är lediga i sex månader utan ekonomisk ersättning. Något som inte enbart innebär en ekonomisk förlust i realtid utan också en påverkan på framtida pension. Även män är lediga längre tid än vad som återspeglas av deras föräldrapenninguttag. De är i genomsnitt lediga i 3,8 månader jämfört med 2,2 månaders föräldrapenninguttag.

---

[63] Regeringen 2013

[64] Försäkringskassan 2013c; Angelov m.fl. 2013b; Boye 2009; 2008, Månsdotter m.fl. 2006 (egenskattad ohälsa och även sjukskrivning).

Om man vill ha kunskap om kvinnors och mäns villkor för att på ett likvärdigt sätt förvärvsarbeta samt även knyta an till sina barn visar detta hur viktigt det är att ta hänsyn till längden på föräldraledigheten och inte enbart dra slutsatser utifrån antal uttagna föräldrapenningdagar. Eftersom vi också sedan tidigare vet att föräldraförsäkringen har betydelse både för kvinnors arbetskraftsdeltagande och för deras framtida löne-, karriärs- och pensionsutveckling finns det anledning att i framtiden också studera själva föräldra*ledighetens* betydelse för dessa saker.

Ledighet i relation till föräldrapenninguttag ger en liknande bild. För såväl kvinnor som män går det omkring 1,65 föräldraledighetsdagar på varje föräldrapennindag. Trots detta blir effekten betydligt större för kvinnorna eftersom de tar ut 80 procent av föräldrapenningdagarna under barnens första två år.[65]

Genom att mäta föräldraledighet i stället för föräldrapenninguttag framkommer att framför allt kvinnors frånvaro från arbetsmarknaden är betydligt längre i samband med att de får barn än vad vi vetat när vi som tidigare enbart mätt föräldrapenninguttag. Även män är hemma längre med barnen än vad som framgår av föräldrapenninguttaget. En stor andel av mäns föräldraledighet utgörs emellertid av deltidsledighet.[66] Man kan fråga sig om deltidsledighet ger samma förutsättningar till anknytning till barnet samt om det leder till en förändrad fördelning av ansvaret för det obetalda hemarbetet. Dock kvarstår fortfarande det faktum att kvinnor, oavsett om det rör sig om föräldrapenninguttag eller föräldraledighet, står för drygt 80 procent och männen för knappt 20.[67] Ett resultat som också visar att fördelningen mellan kvinnor och män ser ungefär likadan ut oavsett vilket mått som används. Är man intresserad av relationen mellan kvinnors och mäns uttag verkar därför bägge måtten vara likvärdiga. Däremot ger föräldrapenninguttaget en något underskattad bild av hur länge kvinnor och män de facto är hemma med sina barn under deras två första år.

Längre ledighet i dag än för tio år sedan

När vi jämför resultaten från den här studien med de från 2003 finner vi att dagens mammor och pappor drygar ut sin föräldrapenning med betydligt fler antal obetalda dagar än vad man gjorde för tio år sedan. Både kvinnor och män har sedan 2003 minskat sitt föräldrapenninguttag med i genomsnitt en dag i veckan.[68] Dagens småbarnsföräldrar, mammor och pappor, är med

---

[65] Jmf. ISF 2013

[66] 20 procent av männens ledighet utgörs av deltidsledighet jämfört med 8 procent av kvinnornas.

[67] Det verkar inte heller som att SGI-regeln om att ta ut minst 5 dagar i veckan efter barnets första år för att skydda sin SGI har någon stor betydelse för föräldrarnas föräldrapenninguttag. Man hade kunnat tänka sig att männen, som ofta tar ut sin ledighet efter barnets ettårsdag skulle ta ut fler föräldrapenningdagar i veckan än kvinnorna. Eftersom relationen mellan föräldraledighet och föräldrapenninguttag ser ungefär likadant ut för kvinnor och män förefaller detta inte vara fallet.

[68] 2003 tog kvinnor i genomsnitt ut 5,39 föräldrapenningdagar i veckan medan kvinnor i 2013 års studie i genomsnitt tog ut 4,55 föräldrapenningdagar i veckan (med måttet ledig på minst 60 %). Män 2003 tog i genomsnitt ut 5,90 dagar i veckan samtidigt som män i 2013 års studie tog ut 4,71 dagar i veckan.

andra ord lediga längre utan ekonomisk ersättning än vad de var för 10 år sedan. Dessutom sparar de flera dagar till efter barnets tvåårsdag, vilket leder till mer ledighet även mellan det att barnet är 2 och 8 år.

Förlängningen av ledigheten skulle kunna vara sammankopplad med tidpunkten för förskolestarten. Man skulle kunna tänka sig att dagens barn då därför börjar senare i förskolan än vad de gjorde för tio år sedan, men så tycks det inte vara. En jämförelse av den genomsnittliga tidpunkten för när barnen började i förskolan då och nu visar i princip identiska resultat.[69] 70 procent av barnen i 2013 års studie hade börjat i förskolan vid 1,5 års ålder, 2003 var motsvarande siffra 68 procent. Tänkbara förklaringar skulle kunna vara att dagens föräldrar i högre utsträckning är lediga omlott, alternativt kombinerar föräldraledighet med semester och på så sätt är hemma längre perioder samtidigt. Det skulle också kunna bero på att föräldrarna i studien 2003 löste omsorgen av barnen mellan föräldraledighetens slut och förskolestarten med någon annan omsorgsform, exempelvis hjälp av mor- och farföräldrar eller liknande.

Dubbelarbetande kvinnor

Resultaten från denna studie bekräftar det som tidigare studier visat gällande arbetsfördelningen mellan kvinnor och män.[70] Enligt egna angivelser lägger män visserligen ner något fler timmar på förvärvsarbete än vad kvinnor gör.[71] Det större antalet timmar på förvärvsarbete vägs dock *inte* upp av den betydligt större andel av obetalt omsorgs- och hushållsarbete som kvinnor gör. Precis som påpekats av andra visar denna studie att kvinnors dubbelarbete är mer omfattande än mäns.[72]

När man som i den här studien mäter såväl omsorgs- och hushållsarbete, och inte enbart hushållsarbete som annars är vanligt, samt dessutom fördelningen av planeringen för dessa arbetsuppgifter framkommer en bild av en ojämnt totalt fördelad arbetsbörda mellan kvinnor och män. Omsorgsarbete är dessutom oflexibelt i sin karaktär genom att det i väldigt liten utsträckning går att skjuta upp utan ofta måste utföras både dagligen och på specifika tidpunkter.[73] Ett stort planeringsansvar tillsammans med ansvar för många olika typer av uppgifter har dessutom visat sig tydligt samvariera med ohälsa[74] samt negativ löneutveckling och pension.[75]

---

[69] Tabell 43 i bilaga 4

[70] SCB 2013; SCB 2010; Knudsen och Wærness 2008; Lincoln 2008; Evertsson och Nermo 2007; Fuwa 2004; Fuwa och Cohen 2007; Gershuny 2000

[71] Enligt deras egna angivelser.

[72] Offer och Schneider 2011; Dribe och Stanfors 2009; Backhans m.fl. 2009; Craig 2006

[73] Offer och Schneider 2011; Craig 2006

[74] Både egenskattad ohälsa samt sjukskrivning.

[75] Försäkringskassan 2013c; Angelov m.fl. 2013a; Angelov m.fl. 2013b; Boye 2009; Boye 2008, Månsdotter m.fl. 2006

Fördelning av föräldraledighet har betydelse för arbetsbördan

Resultaten visar på ett stabilt samband mellan fördelningen av föräldraledighet och senare fördelning av såväl betalt som obetalt arbete (både omsorgs- och hushållsarbete). När en förälder tar ut en större andel av föräldraledigheten är sannolikheten stor att han eller hon kommer att utföra en större del av det obetalda arbetet. Den förälder som tar ut en större andel av föräldraledigheten minskar dessutom sannolikt sin andel av det betalda arbetet.[76]

Det är sedan tidigare känt att den ojämna fördeldningen av obetalt hushålls- och omsorgsarbete till stor del uppkommer i samband med första barnet.[77] Par utan barn delar mer jämställt på det obetalda arbetet än par i hushåll med barn.[78] Sammanboende föräldrar med barn fördelar också deltidsarbete mer ojämnt mellan sig än kvinnor och män i befolkningen i stort.[79] Resultaten från föreliggande studie är i linje med tidigare forskning. Även om studiens upplägg inte möjliggör kausala tolkningar, finns det annan forskning som tyder på kausalitet. Framför allt en effektstudie i Norge av föräldraledighetens samband med fördelning av obetalt arbete. En studie som visade att införandet av en reserverad månad till papporna i Norge fick effekten att pappor också ökade sin andel av det obetalda arbetet.[80] Nyligen har det också presenterats resultat som indikerar att den första reserverade månaden i den svenska föräldraförsäkringen ledde till att uttaget av tillfällig föräldrapenning även på lång sikt blev mer jämställt mellan kvinnor och män.[81] Hur ett par väljer att fördela föräldraledigheten verkar således vara en viktig pusselbit i vår förståelse av den samlade arbetsbördan för kvinnor och män.

Om samhället vill att föräldrar ska göra ett välinformerat val av fördelningen av föräldraledigheten förefaller det vara av vikt att föräldrarna har kunskap om att sannolikheten för att en mer jämställd fördelning av betalt och obetalt arbete ökar om man också gör en jämställd fördelning av föräldraledigheten.

Studien talar för att en jämnare fördelning av föräldraledigheten är en betydelsefull komponent för en förändrad total arbetsbörda i en mer jämställd riktning. Fortsatta studier bör bland annat inriktas mot att mer i detalj klargöra hur mekanismen mellan föräldraledighet och arbetsbörda ser ut och fungerar.

---

[76] Resultaten visar dessutom att fördelning av föräldraledighet är en bra indikator på fördelning av obetalt arbete.

[77] Gauthie och Furstenberg 2002; Van der Lippe och Siegers 1994

[78] SCB 2011

[79] SCB 2013

[80] Kotsdam och Finseraas 2011

[81] ISF 2013b

Referenser

Aisenbrey S, M Evertsson, D Grunow (2009) “Is There a Career Penalty for Mothers' Time Out?: A Comparison of Germany, Sweden and the United States”, *Social Forces*, Vol. 88:2, s. 573–605

Amilon A (2007) “On the sharing of temporary parental leave: The case of Sweden.” *Review of Economics of the Household*, 38:5:385–404

Angelov N, P Johansson, E Lindahl (2013) *Det envisa könsgapet i inkomster och löner – Hur mycket kan förklaras av skillnader i familjeansvar?*, IFAU 2013:2, Uppsala

Angelov N, P Johansson, E Lindahl (2013) *Kvinnors högre föräldraansvar och sjukfrånvaro*, IFAU 2013:2, Uppsala

Backhans, M C, B Burström, L Lindholm, A Månsdotter (2009) “Pioneers and laggards – is the effect of gender equality on health dependent on context?” *Social Science & Medicine*, 68:8:1388–1395

Badr H, Acitelli, LK (2008) ”Attachment insecurity and perceptions of housework: Associations with marital well-being.” *Journal of Family Psychology*, 22: 313–319

Bartley SJ, PW Blanton och JL Gillard (2005) ”Husbands and wives in dual-earner marriages: Decision-making, gender role attitudes, division of household labor, and equity”, *Marriage and Family Review*, 37:69–74

Batalova, JA, PN Cohen (2002) ”Premarital cohabitation and housework: Couples in cross-national perspective”, *Journal of Marriage and Family*, 64:743–755

Bekkengen L (2002) *Man får välja: Om föräldraskap och föräldraledighet i arbetsliv och familjeliv*, Karlstad: Karlstad universitet

Bianchi SM, MA Milkie, LC Sayer och J P Robinson (2000) “Is Anyone Doing the Housework? Trends in the Gender Division of Household Labor”, *Social Forces*, 79:1:191–228

Bittman M, P England, L Sayer, N Folbre och G Matheson (2003) “When Does Gender Trump Money? Bargaining and Time in Household Work” *American Journal of Sociology*, 109:1:186–214

Boye K (2008) “Relatively different? How do gender differences in well-being depend on paid and unpaid work in Europe?” *Social Indicators Research*, 93: 509–525

Boye K (2009) *Happy hour? Studies on well-being and time spent on paid an unpaid work*, Stockholms universitet: Avhandling

Bygren M och A-Z Duvander (2006) ”Parents’ workplace situation and fathers’ parental leave use”, *Journal of Marriage and Family*, 68, s. 363–372

Cedstrand Sofie (2011) *Från idé till politisk verklighet. Föräldrapolitiken i Sverige och Danmark*, Umeå: Boréa

Craig L (2006) “Does Father Care Mean Fathers Share? A Comparison of How Mothers and Fathers in Intact Families Spend Time with Children” *Gender & Society*, 20:2:259–281

Cunningham M (2007) “Influences of women’s employment on the gendered division of household labor over the life course: Evidence from a 31-year panel study” *Journal of Family Issues*, 28:422–444

Datta Gupta N, N Smith, M Werner (2008) “The impact of Nordic countries' family friendly policies on employment, wages and children” *Review Economic Houshold*, 6: 65–89

Duvander A-Z, T Lappegård, G (2010) "Family policy and fertility: fathers’ and mothers’ use of parental leave and continued childbearing in Norway and Sweden", *European social policy* Vol. 20:45

Duvander A-Z, T Ferrarini, S Thalberg (2006) "Swedish parental leave: achievements and reform challenges" i Giovanna Rossi, red. *Reconciling Family and Work: New Challenges for Social Policies in Europe*, Italien: Franco Angeli

Dribe M, M Stanfors (2009) “Does Parenthood Strengthen a Traditional Household Division of Labor? Evidence From Sweden.” *Journal of Marriage and Family*, 71:1:33–45

Evertsson M, M Nermo (2007) ”Changing resources and the division of housework: A longitudinal study of Swedish couples”, *European Sociological Review*, 23:455–470

Fan P-L, M M Marini (2000) “Influences on gender-role attitudes during the transition to adulthood” Social Science Research, 29, 258–283

Forsell Johanna (2002) *Hushållsproduktion och föräldraledighet: Att städa, tvätta och laga mat – med och utan barn*, Linköpings universitet: Avhandling

Fuwa M (2004) “Macro-level gender inequality and the division of household labor in 22 countries”, *American Sociological Review*, 69:751–767

Fuwa MP Cohen (2007) “Housework and social policy” *Social Science Research*, 36:512–530

Försäkringskassan (2013) ”De jämställda föräldrarna. Vad ökar sannolikheten för ett jämställt föräldrapenninguttag?” *Socialförsäkringsrapport 2013:8*, Stockholm: Försäkringskassan

Försäkringskassan (2013b) ”Statistik från ”Statistik & Analys” på forsakringskassan.se, rapport: Antal uttagna nettodagar vid uppnådd ålder på barnet efter födelseår, 1999–”, Stockholm: Försäkringskassan

Försäkringskassan (2013c) ”Kvinnors sjukfrånvaro. Redovisning av regeringsuppdrag 2013”, *Svar på regeringsuppdrag 2013-11-05*, Stockholm

Försäkringskassan (2011) ”Föräldrapenning. Båda föräldrarnas försäkring?, *Socialförsäkringsrapport 2011:13*, Stockholm

Försäkringskassan (2009) ”Hur länge spelar pappors föräldraledighet roll? En studie av sambandet mellan pappors föräldraledighet och deras kontakt med sina barn”, *Socialförsäkringsrapport 2009:1*, Stockholm: Försäkringskassan

Försäkringskassan (2006) ”Föräldrarnas användning av föräldra-försäkringen” *Försäkringskassan Analyserar*, Stockholm

Gauthier AH, FF Furstenberg (2002) ”The transition to adulthood: a time use perspective”, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, Mars:153–171

Gershuny J (2003) *Changing Times: Work and Leisure in Postindustrial Society*, Oxford: Oxford University Press

Gershuny J, O Sullivan (2003) “Time use, gender, and public policy regimes” *Social Politics*, 10: 205–227

Goldberg, A, M Perry-Jenkins (2004) “The division of labor and working-class women’s well-being across the transition to parenthood” *Journal of Family Psychology*, 18:225–236

Golden L (2001) “Flexible work time”, American Behavioral Scientist, 44:7:1157–1178

Greenstein TN (2000) ”Economic Dependence, Gender, and the Division of Labor in the Home: A Replication and Extension” *Journal of marriage and family*, 62:2, s. 322–335

Grönlund A (2004) *Flexibilitetens gränser*, Umeå: Boréa

Hobson B, A-Z Duvander, K Halldén (2006) “Men and women’s agency and capabilities to create a worklife balance in diverse and changing institutional contexts.” i Lewis Jane, red. *Children, Changing Families and Welfare States.* Edward Elgar: Cheltenham

Hook J (2006) “Care in context: Men’s unpaid work in 20 countries, 1965–2003.” *American Sociological Review*, 71:639–660

Hwang P, K Allard, L Haas (2007) “Exploring the paradox. Experiences of flexible working arrangements and work-family conflict among managerial fathers in Sweden.” *Community, Work and Family*, 10:4:475–493

ISF (2013) “Föräldrapenning och föräldraledighet. Mått på olika aspekter av föräldraledighet.” *Rapport 2013:13*, Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringen

ISF (2013b) ”Effekter på jämställdhet av reformer i föräldrapenningen” *Rapport 2013:17*, Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringen

Kitterød RH och M Rønsen (2010) *Untraditional couples in a neo-traditional setting. Which women perform as much paid work as their partner?* Discussion Paper no 607, Oslo: Statistics Norway

Kitterød, RH och T Lappegård (2012) ”A typology of work-family arrangements among dual-earner couples in Norway” *Family relations* 61: 671–685

Kjeldstad, R H och T Lappegård (2009) ”Likestilling på hjemmebane: Mest fornøyd med delvis likestilling.” *Samfunnsspeilet*, 23:52–57

Klinth Roger (2002) *Göra Pappa Med Barn: Den Svenska Pappapolitiken 1960–95*, Umeå: Boréa

Knudsen, K och K Wærness (2001) “National Context, Individual Characteristics and Attitudes on Mothers Employment: A Comparative Analysis of Great Britain, Sweden and Norway, *Acta Sociologica*, 2001: 68–79

Knudsen K och K Wærness (2008) “National context and spouses’–housework in 34 countries”, *European Sociological Review*, 24: 97–113

Kokkonen A (2010) *Bedroom Politics. How family policies affect women's fertility and union formation decisions*, Göteborgs universitet: Göteborg

Kotsdam A, H Finseraas (2011) “The state intervenes in the battle of the sexes: Causal effects of paternity leave.” *Social Science Research*, 40:1611–1622

Lachance-Grzela M och G Bouchard (2009) “Why Do Women Do the Lion’s Share of Housework? A Decade of Research”, *Sex Roles* (2010) 63:767–780

Lincoln A E. (2008) ”Gender, Productivity, and the Marital Wage Premium”, *Journal of Marriage and family*, 70:806–814

Månsdotter A (2010) “How do masculinity, paternity leave, and mortality associate? A study of fathers in the Swedish parental & child cohort of 1988/89”, *Social Science & Medicine*, 71:3:576–583

Månsdotter A, L Lindholm, M Lundberg, A Winkvist och A Öhman (2006) “Parental share in public and domestic spheres: a population study on gender equality, death, and sickness”, *J Epidemiology Community Health*, 60:7: 616–620

Nermo M och M Evertsson (2004) ”Makt att förhandla – makarnas relativa resurser, hushållsarbete och konflikter” i *Familj och arbete – vardagsliv i förändring*, red. Magnus Bygren, Michael Gäler och Magnus Nermo, Kristianstad: SNS

Nermo M (1994) ”Den ofullbordade jämställdheten.” i *Vardagens villkor: Levnadsföhållanden i Sverige under tre decennier*, red. Johan Fritzell & Olle Lundberg Stockholm: Brombergs

Nordenmark M (2004) “Does gender ideology explains differences between countries regarding the involvement of women and men in paid and unpaid work?” *International Journal of Social Welfare*, 13:233–243

Offer S och B Schneider (2011) “Revisiting the gender gap in time-use patterns: Multitasking and well-being among mothers and fathers in dual-earner families.” *American Sociological Review*, 76:6:809–833

Oláh LS, EM Bernhardt (2009) “Sweden: Combining childbearing and gender equality, Demographic research”, *Demographic research*, 19:28: 1105–1144

Parkman AM (2004) “Bargaining over housework: The frustrating situation of secondary wage earners.” *The American Journal of Economics and Sociology*, 63:765–794

Pinto KM, Coltrane S (2009) “Divisions of labor in Mexican origin and Anglo families: Structure and culture”, *Sex Roles*, 60:482–495

Regeringen (2013) *Budget 2014: budget och mål för jämställhetspolitiken*, http://www.regeringen.se/sb/d/2593/a/14257, hämtat 2013-09-25

RFV (2004) ”Flexibel föräldrapenning – hur mammor och pappor använder föräldrapenningen och hur länge de är föräldralediga.” *RFV Analyserar* 2004:1. Stockholm

RFV (2003) ”Mamma, pappa, barn – tid och pengar.” *Socialförsäkrings-boken 2003*, Stockholm: RFV

Rönnblom M och C Hudson (2012) ”Dela lika: från praktik till logistik” *Forskningsrapporter i statsvetenskap vid Umeå universitet*, 2012:1:139–148

SCB (2013) http://www.scb.se, hämtat 2013-09-25

SCB (2013b) http://www.scb.se. Hämtat 2013-11-21

SCB (2011) *Jämställd föräldraskap? Del av slutrapportering för den enkät- och registerstudie som genomförts på uppdrag av regeringen under 2010*, Örebro: SCB

SCB (2010) *På tal om kvinnor och män – Lathund om jämstä*lldhet 2010, Örebro: SCB

Sundström M och A-Z Duvander (2002) “Gender Division of Childcare and the Sharing of Parental Leave among New Parents in Sweden.” *European sociological review*, Vol. 18: 4:433–447

Van der Lippe T, J Siegers (1994) ”Division of Household and Paid Labour between Partners: Effects of Relative Wage Rates and Social Norms”, *Kyklos*, 47:109–136

Van der Lippe T, A Jager, Y Kopps (2006) “Combination Pressure. The Paid Work–Family Balance of Men and Women in European Countries.” *Acta Sociologica*, 49:303–319

Yodanis C (2005) “Divorce culture and marital gender equality: A cross-national study.” *Gender and Society*, 19:644–659

Bilaga 1. Enkätsvar föräldraledighet

Tabell 11 Vad var viktigast när du och X:s andra förälder bestämde hur föräldraledigheten skulle fördelas?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %	Kvinnor 2003, %	Män 2003, %
N	*1233*	*1199*	1845	1319
Jag ville vara hemma större delen av ledigheten och då fick barnets mamma/pappa ta kortare ledighet	25	3	27	8
Barnets mamma/pappa ville vara hemma större delen av ledigheten och då fick jag ta kortare ledighet	0	16	1	12
Mitt arbete	7	15	8	19
Den andra förälderns arbete	14	5	17	7
Ekonomiska skäl	25	27	25	28
Längden på amningen avgjorde	9	12	3	6
Vi ville vara hemma lika länge med X	8	12	2	4
Annat	10	11	17	16

Tabell 12 Ange den viktigaste anledningen till att det var ditt arbete som avgjorde hur föräldraledigheten skulle fördelas[1]

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*66*	*143*
Min arbetsgivare klarade sig inte utan mig.	3	32
Mitt arbete erbjuder inga stora karriärmöjligheter	0	0
Föräldraledighet påverkar mina karriärmöjligheter negativt	0	8
Mitt arbete är tungt (psykiskt eller fysiskt)	0	1
Jag trivs inte så bra på mitt arbete	1	0
Jag trivs så bra på mitt arbete	1	0
Min lön är lägre än X:s pappa/mammas lön	2	0
Min lön är högre än X:s pappas/mammas lön	1	7
Det finns/fanns en negativ kultur på min arbetsplats till föräldraledighet	1	2
Det finns/fanns en positiv kultur på min arbetsplats till föräldraledighet	3	1
Min arbetsgivare ger inte extra ersättning vid föräldraledighet	0	0
Min arbetsgivare ger extra ersättning vid föräldraledighet	0	1
Annat	89	49

[1] Följdfråga till fråga i Tabell 11.

Tabell 13 Ange den viktigaste anledningen till att det var den andra förälderns arbete som avgjorde hur föräldraledigheten skulle fördelas[1]

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*145*	*37*
Hans/hennes arbetsgivare klarade sig inte utan honom/henne	31	6
Hans/hennes arbete erbjuder inga stora karriärmöjligheter	0	0
Föräldraledighet påverkar hans/hennes karriärmöjligheter negativt	4	1
Hans/hennes arbete är tungt (psykiskt eller fysiskt)	0	0
Han/hon trivs inte så bra på sitt arbete	0	3
Han/hon trivs så bra på sitt arbete	0	0
Hans/hennes lön är lägre än min lön	0	0
Hans/hennes lön är högre än min lön	6	0
Det finns/fanns en negativ kultur till föräldraledighet på arbetsplatsen	3	0
Det finns/fanns en positiv kultur till föräldraledighet på arbetsplatsen	1	5
Hans/hennes arbetsgivare ger inte extra ersättning vid föräldraledighet	0	0
Hans/hennes arbetsgivare ger extra ersättning vid föräldraledighet	0	0
Annat	54	85

[1] Följdfråga till fråga i Tabell 11.

Tabell 14 Ange den viktigaste anledningen till att det var av ekonomiska skäl som avgjorde hur föräldraledigheten skulle fördelas[1]

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*301*	*320*
Vi fick totalt sett mer pengar att röra oss med om jag var hemma mest	90	8
Vi som familj fick totalt sett mer pengar om den andre föräldern var hemma mest	5	88
Vi fick totalt sett mer pengar om vi delade ungefär lika	0	1
Just då hade vi råd att dela lika	0	0
Annat. Ange vad:	4	3

[1] Följdfråga till fråga i Tabell 11.

Tabell 15 Är du nöjd med hur ni fördelade föräldraledigheten mellan er?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %	Kvinnor 2003, %	Män 2003, %
N	*1236*	*1203*	*1845*	*1319*
Ja	89	85	85	81
Nej, jag skulle ha varit hemma längre tid och mamman/pappan kortare tid	1	7	1	9
Nej, jag skulle ha varit hemma kortare tid och mamman/pappan längre tid	2	1	3	1
Nej, vi skulle ha delat mer lika	7	7	10	8
Nej, vi skulle ha delat helt lika	1	1	1	1

Tabell 16 Om du var i samma situation igen, skulle du göra annorlunda i dag då?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1236*	*1203*
Ja	33	36
Nej	67	64

Tabell 17 Vad är det viktigaste skälet till att du och den andra föräldern *fördelade föräldrapenningdagarna* med ersättning från Försäkringskassan mellan er på det sätt som ni gjorde?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1236*	*1202*
Vi ville dela lika på dagarna	9	12
Eftersom den ena föräldern tjänar mindre var det ekonomiskt fördelaktigt att låta henne/honom ta ut färre dagar	4	6
Eftersom den ena föräldern tjänar mer var det ekonomiskt fördelaktigt att låta henne/honom ta ut färre dagar	32	30
Eftersom den ena föräldern inte har någon inkomst skulle den enbart få grundersättning och därför tog han/hon ut få eller inga dagar	2	2
När jag skulle vara ledig hade den andra/andre föräldern redan använt många dagar	0	0
När den andra/andre föräldern skulle vara ledig hade jag redan använt många dagar	0	0
Det blev som det blev	10	16
Jag ville vara hemma större delen av ledigheten och då fick barnets mamma/pappa ta kortare ledighet	19	1
Barnets mamma/pappa ville vara hemma större delen av ledigheten och då fick jag ta kortare ledighet	0	14
Amningen	1	2
Mitt arbete	3	8
Den andre förälderns arbete	8	2
Inte aktuellt	2	1
Annat	9	7

Tabell 18 Var du och den andra föräldern *överens* om *fördelningen* av föräldraledigheten?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1236*	*1203*
Ja	98	99
Nej, jag ville vara hemma kortare än vad min partner ville att jag skulle vara	0	0
Nej, jag ville vara hemma längre än vad min partner ville att jag skulle vara	0	1
Nej, min partner ville vara hemma kortare än vad jag ville att han/hon skulle vara	1	0
Nej, min partner ville vara hemma längre än vad jag ville att han/hon skulle vara	1	0

Tabell 19 Vad styrde den sammanlagda längden på föräldraledigheten? (Enkät 2013)

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1236*	*1203*
Mitt arbete	11	6
Den andra förälderns arbete	1	5
Tillgång till förskoleplats	16	20
Den tidpunkt vi/jag ansåg som lagom för att börja i förskola eller hos dagbarnsvårdare	33	33
Föräldrapenningsdagarna tog slut	18	18
Jag ville inte vara hemma längre	4	1
Den andra föräldern ville inte vara hemma längre	0	2
Jag ville inte vara hemma alls så det var mamman/pappans ledighetslängd som avgjorde	0	0
Vi hade inte råd att vara hemma längre	8	6
Annat	10	9

Tabell 20 Vad styrde den sammanlagda längden på föräldraledigheten? (Enkät 2003)

	Kvinnor 2003, %	Män 2003, %
Arbetssituationen	15	15
Karriärmöjligheter	1	1
Familjens ekonomi	19	17
Tillgång till förskoleplatser	6	6
Lagom tid för barnet att börja förskola	15	19
Föräldrapenningdagarna tog slut	31	32
Annat	13	11

Bilaga 2. Enkätsvar betalt arbete

Tabell 21 Vilken är din huvudsakliga sysselsättning för närvarande?

	Andel bland kvinnor 2013, %	Andel bland män 2013, %
N	*1275*	*1218*
Heltidsarbetande	44	85
Deltidsarbetande	30	6
Föräldraledig	9	2
Sjukskriven	3	1
Hemarbetande	1	0
Studerande	8	2
Arbetslös	4	4
Annat	1	1

Tabell 22 Andel hushåll med *fem timmars* skillnad i arbetade timmar per vecka, för närvarande (betalt arbete)

	Andel 2013, %
Samma antal arbetstimmar (upp till fem timmars skillnad)	41
Pappan arbetar mer (minst fem timmar mer än mamman)	50
Mamman arbetar mer (minst fem timmar mer än pappan)	10

Tabell 23 Andel hushåll med *tio timmars* skillnad i arbetade timmar per vecka (betalt arbete) för närvarande

	Andel 2013, %
Samma antal arbetstimmar (upp till tio timmars skillnad)	58
Pappan arbetar mer (minst tio timmar mer än mamman)	35
Mamman arbetar mer (minst tio timmar mer än pappan)	7

Tabell 24 Vilken var din huvudsakliga sysselsättning innan föräldraledigheten (med urvalsbarnet)?

	Andel kvinnor 2013, %	Andel män 2013, %
N	*1234*	*1002*
Heltidsarbetande	64	91
Deltidsarbetande	21	3
Föräldraledig	3	0
Sjukskriven	1	0
Hemarbetande	0	0
Studerande	7	4
Arbetslös	4	2
Annat	1	1

Tabell 25 Hur många timmar arbetade du i veckan innan föräldraledigheten (med urvalsbarnet, inkl. övertid)?

	Andel kvinnor 2013, %	Andel män 2013, %
N	*1003*	*926*
1–20	3	0
21–34	16	2
35–44	65	70
45+	15	28

Tabell 26 Andel hushåll med skillnad i arbetade timmar i veckan (betalt arbete) innan föräldraledigheten, fem timmars skillnad i arbetstid

	Andel (med värde) 2013, %
Samma antal arbetstimmar (upp till fem timmars skillnad)	65
Pappan arbetar mer (minst fem timmar mer än mamman)	30
Mamman arbetar mer (minst fem timmar mer än pappan)	5

Tabell 27 Andel hushåll med skillnad i arbetade timmar i veckan (betalt arbete) innan föräldraledigheten, tio timmars skillnad i arbetstid

	Andel (med värde) 2013, %
Samma antal arbetstimmar (upp till tio timmars skillnad)	79
Pappan arbetar mer (minst tio timmar mer än mamman)	18
Mamman arbetar mer (minst tio timmar mer än pappan)	3

Tabell 28 Har du under någon period arbetat deltid sedan barnet blev 1,5 år?

	Andel kvinnor 2013, %	Andel män 2013, %
N	*1170*	*1184*
Ja	65	23
Nej	29	76
Arbetar inte	6	2

Tabell 29 Hur länge arbetade du sammanlagt deltid sedan barnet blev 1,5 år (barn födda 2004)?

	Andel kvinnor 2013, %	Andel män 2013, %
N	*435*	*143*
Mindre än ett år	14	45
Ett upp till tre år	25	29
3 år eller mer	60	25
Vet ej	2	0

Tabell 30 Hur länge arbetade du sammanlagt deltid sedan barnet blev 1,5 år (barn födda 2009)?

	Andel kvinnor 2013, %	Andel män 2013, %
N	*369*	*130*
Mindre än ett år	37	65
Ett upp till tre år	62	34
Vet ej	1	2

Tabell 31 Fördelning av deltidsarbete inom hushållen

	Andel 2013, %
N	*2450*
Andel av hushållen där endast kvinnan arbetat deltid	47
Andel av hushållen där endast mannen arbetat deltid	6
Andel av hushållen där båda arbetat deltid	16
Andel av hushållen där ingen arbetat deltid	31

Tabell 32 Längd på deltidsarbetete och dess fördelning inom hushållen (barn födda 2004)

	Andel 2013, %
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, men mindre än ett år	9
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, ett upp till 3 år	13
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, 3 år eller mer	26
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, men pappan längre tid än mamman	6
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, men mamman längre tid än pappan	46

Tabell 33 Längd på deltidsarbetete och dess fördelning inom hushållen (barn födda 2004)

	Andel 2013, %
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, men mindre än ett år	25
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, ett upp till 3 år	40
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, men pappan längre tid än mamman	7
Andel av hushållen där båda arbetat deltid, men mamman längre tid än pappan	28

Bilaga 3. Enkätsvar obetalt arbete

Tabell 34 Vem planerar för omsorg av barn? (Intervjupersonen kvinna), enkät 2013

N = 1236	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Lämning/hämtning på förskola/fritids/skola	28	15	49	2	2
Läxläsning (endast barn födda 2004)	24	23	47	3	1
Lämning/hämtning fritidsaktiviteter	20	16	54	6	3
Inköp av kläder/hygienartiklar etc.	52	31	16	1	0
Att det finns rätt kläder på förskola/skola (t.ex. stövlar, regnkläder)	53	22	22	1	1

Tabell 35 Vem planerar för omsorg av barn? (Intervjupersonen man), enkät 2013

N = 1202	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Lämning/hämtning på förskola/fritids/skola	5	3	56	16	15
Läxläsning (endast barn födda 2004)	3	6	56	24	8
Lämning/hämtning fritidsaktiviteter	7	12	59	14	5
Inköp av kläder/hygienartiklar etc.	1	1	21	40	36
Att det finns rätt kläder på förskola/skola (t.ex. stövlar, regnkläder)	1	3	33	28	32

Tabell 36 Vem utför omsorgen av barn? (IP kvinna), enkät 2013

N = 1236	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Klär på (ej barn födda 2004)	11	18	46	5	2
Lämnar på förskola/skola/fritids	25	13	33	9	10
Hämtar på förskola/skola/fritids	20	19	36	8	7
Nattar	11	12	66	6	2
Leker	4	6	70	9	1
Läser läxor (endast barn födda 2004)	13	23	57	4	2
Köper in kläder, hygienartiklar etc.	46	34	18	1	0
Lämnar/hämtar från eller deltar i fritidsaktiviteter	12	15	58	10	3

Tabell 37 Vem utför omsorgen av barn? (IP man), enkät 2013

N = 1202	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Klär på (ej barn födda 2004)	4	9	52	18	7
Lämnar på förskola/skola/fritids	12	13	34	15	17
Hämtar på förskola/skola/fritids	10	12	37	20	12
Nattar	3	10	69	10	4
Leker	1	11	74	6	0
Läser läxor (endast barn födda 2004)	2	6	66	21	4
Köper in kläder, hygienartiklar etc.	0	3	22	42	32
Lämnar/hämtar från eller deltar i fritidsaktiviteter	6	21	58	9	3

Tabell 38 Vem planerar hushållsarbete? (IP kvinna), enkät 2013

N = 1118	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Städning	26	33	32	3	1
Tvätt (t.ex. sortera, tvätta, hänga, stryka)	46	24	20	5	3
Matinköp	26	25	37	7	4
Matlagning	21	31	34	9	4
Skötsel av bil (t.ex. tvätt, reparationer, underhåll)	4	4	18	21	49
Utvändigt och invändigt underhålls- och reparationsarbete i bostaden (t.ex. gräsklippning)	4	4	47	19	18
Gemensamma sociala aktiviteter (t.ex. bjuda in vänner, kalas, utflykter)	9	23	66	2	0
Ekonomin	10	11	62	11	5

Tabell 39 Vem planerar hushållsarbetet? (IP man), enkät 2013

N = 1115	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Städning	3	5	46	32	11
Tvätt (t.ex. sortera, tvätta, hänga, stryka)	3	6	28	34	26
Matinköp	8	13	45	23	10
Matlagning	7	16	39	28	10
Skötsel av bil (t.ex. tvätt, reparationer, underhåll)	58	20	11	3	3
Utvändigt och invändigt underhålls- och reparationsarbete i bostaden (t.ex. gräsklippning)	31	21	38	4	2
Gemensamma sociala aktiviteter (t.ex. bjuda in vänner, kalas, utflykter)	1	3	71	19	5
Ekonomin	12	17	59	7	5

Tabell 40 Vem utför hushållsarbetet? (IP kvinna), enkät 2013

N = 1118	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Städar	17	31	39	4	1
Tvättar (t.ex. sorterar, tvättar, hänger, stryker)	39	29	22	6	3
Handlar mat	13	25	46	11	4
Lagar mat	15	32	38	11	3
Sköter bilen (t.ex. tvättar, repararar, sköter underhåll)	2	3	17	25	48
Utvändigt och invändigt underhålls- och reparationsarbete i bostaden (t.ex. gräsklippning)	2	2	34	28	24
Sköter ekonomin	9	23	66	2	0

Tabell 41 Vem utför hushållsarbetet? (IP man), enkät 2013

N = 1115	Alltid jag, %	Vanligtvis jag, %	Delar lika, %	Vanligtvis partner, %	Alltid partner, %
Städar	3	7	50	28	6
Tvättar (t.ex. sorterar, tvättar, hänger, stryker)	4	7	30	36	22
Handlar mat	9	21	48	17	4
Lagar mat	6	18	38	30	8
Sköter bilen (t.ex. tvättar, repararar, sköter underhåll)	57	25	10	2	2
Utvändigt och invändigt underhålls- och reparationsarbete i bostaden (t.ex. gräsklippning)	38	30	23	2	0
Sköter ekonomin	1	3	71	19	5

Bilaga 4. Enkätsvar barnomsorg

Tabell 42 Hur löstes barnomsorgen för X när föräldraledigheten avslutades?

	Kvinnor 2013	Män 2013	Kvinnor 2003	Män 2003
N	*1245*	*1205*	*1845*	*1319*
X började i förskola (dagis) eller hos dagbarnvårdare (dagmamma)	94	94	74	77
Privat dagbarnvårdare i hemmet, t ex barnflicka (X är i sitt eget hem)	1	0	3	2
Anhörig/granne/vän gav tillsyn till X	3	1	7	4
Föräldrarna varvade arbete/studier så att X kunde vara hemma	0	1	3	3
En förälder var föräldraledig med nytt syskon och X var hemma	1	1	3	4
En förälder var arbetslös/sjukskriven och X var hemma	0	1	5	3
X är funktionshindrat och vårdas i hemmet (t ex personlig assistent)	0	0	0	0
Jag var hemma med vårdnadsbidrag för X (2009)[1]	0	0	–	–
Den andra föräldern var hemma med vårdnadsbidrag för X (2009)[1]	0	0	–	–
En förälder var hemma med X utan ersättning[2]	0	1	0	1
Annat	1	1	2	2

1 Denna fråga fanns inte med i studien 2003 eftersom det inte fanns något vårdnadsbidrag då.

[2] I studien 2003 fanns i stället påståendet: ”En förälder är fortfarande föräldraledigt med barnet”

Tabell 43 Hur gammal var X när hon/han började i förskola?

Upp till och med:	Andel 2013, %	Kumulativ procent 2013, %	Andel 2003, %	Kumulativ procent 2003, %
N	*2273*		*3164*	
1år	12	12	15	15
1,5 år	58	70	53	68
2 år	22	92	21	89
3 år	7	98	10	99
3 år+	2	100	1	100

Tabell 44 Vid vilken ålder tycker du hade varit bäst för X att börja i förskola?

Upp till och med:	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %	Kvinnor 2003, %	Män 2003, %
N	*1159*	*1125*	*1845*	*1319*
1år	6	10	5	5
1,5 år	52	47	22	22
2 år	30	30	33	31
3 år	11	11	30	26
3 år+	2	2	11	15

Tabell 45 Hur ser barnomsorgen ut för X i dag?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1245*	*1205*
X går i förskola/fritids/dagbarnvårdare eller annan barnomsorg	93	92
Privat dagbarnvårdare i hemmet, t ex barnflicka (X är i sitt eget hem)	0	0
Anhörig/granne/vän ger tillsyn till X	1	1
Föräldrarna varvar arbete/studier så att X kan vara hemma	2	2
En förälder är föräldraledig med nytt syskon och X är hemma	2	1
En förälder är arbetslös/sjukskriven och X är hemma	1	1
X är funktionshindrat och vårdas i hemmet (t ex personlig assistent)	0	0
En förälder är hemma med X utan ersättning	1	1
Annat	1	2

Tabell 46 Hur många timmar per vecka går X i fritids i dag (barn födda 2004)?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*535*	*518*
Noll timmar	0	0
1–10	35	39
11–20	55	55
21–30	7	5
31–40	2	1
41+	–	–

Tabell 47 Hur många timmar per vecka går X i förskola i dag (barn födda 2009)?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*613*	*586*
Noll timmar	0	1
1–10	1	1
11–20	26	25
21–30	22	28
31–40	41	38
41 +	10	7

Tabell 48 Är du nöjd med antalet timmar per vecka som X går i förskola/fritids (eller annan barnomsorg) i dag?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1148*	*1104*
Ja	65	70
Någorlunda nöjd	10	9
Nej, för många timmar	18	15
Nej, för få timmar	6	6

Tabell 49 Inställning till tid i barnomsorg, enkät 2013

Antal timmar i barnomsorg	Nöjd med antalet timmar, %	Önskar färre timmar, %	Önskar fler timmar, %
Mammor till barn födda 2004			
0 timmar	100	0	0
1–10	91	7	2
11–20	84	15	0
21–30	64	34	2
31–40	50	50	0
Genomsnitt	84	15	1
Pappor till barn födda 2004			
0 timmar	100	0	0
1–10	94	4	1
11–20	85	15	0
21–30	73	27	0
31–40	84	16	0
Genomsnitt	88	11	1
Mammor till barn födda 2009			
0 timmar	100	0	0
1–10	68	32	0
11–20	66	1	33
21–30	86	5	8
31–40	67	30	2
41 +	31	69	0
Genomsnitt	68	21	11
Pappor till barn födda 2009			
0 timmar	100	0	0
1–10	61	39	0
11–20	66	1	33
21–30	84	8	7
31–40	70	28	1
41 +	45	52	4
Genomsnitt	71	17	11

Bilaga 5. Enkätsvar tillfällig föräldrapenning

Tabell 50 Händer det att du är hemma med X när han/hon är sjuk och samtidigt inte begär ersättning från Försäkringskassan?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*1245*	*1205*
Ja	53	55
Nej	47	45

Tabell 51 Ungefär hur ofta händer det att du är hemma med X utan att begära ersättning från Försäkringskassan?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*661*	*665*
Ytterst sällan	26	36
Någon gång ibland	13	18
Ungefär hälften av gångerna	2	6
Nästan alltid	34	29
Alltid	25	12

Tabell 52 Hur löser du vanligtvis situationen då?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*96*	*110*
Arbetar hemma	17	23
Flexar	41	43
Tar ut en semesterdag	15	15
Är hemma utan lön och utan ersättning från Försäkringskassan	13	9
Annat	14	10

Tabell 53 Varför begär du inte ersättning från Försäkringskassan?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %
N	*240*	*202*
Det är för krångligt	32	36
Vet inte hur man gör	4	2
Behöver inte pengarna	2	2
Visste inte att möjligheten fanns	8	2
Glömmer att anmäla eller ansöka	30	38
Annat	24	18

Tabell 54 Är du nöjd med hur situationen brukar lösas då X är sjuk? (Enkät 2013)

	Kvinna 2013, %	Man 2013, %
N	*1245*	*1205*
Ja	85	88
Nej	4	3
För det mesta	8	7
Ibland	2	1
Sällan	1	1

Tabell 55 Är du nöjd med hur situationen brukar lösas då X är sjuk? (Enkät 2003)

	Kvinnor 2003, %	Män 2003, %
N	*1845*	*1319*
För de mesta	88	92
Ibland	6	4
Sällan	4	2
Aldrig	2	1

Tabell 56 Om du inte är nöjd, vad skulle du då önska dig?

	Kvinnor 2013, %	Män 2013, %	Kvinnor 2003, %	Män 2003, %
N	*186*	*145*	*1845*	*1319*
Mer flexibilitet på arbetet	14	17	6	5
Mer hjälp av partner	17	2	3	0
Mer hjälp av anhöriga/vänner	22	13	4	5
Mer ekonomiskt stöd	21	25	8	8
Går inte att förbättra situationen	7	16	4	2
Allt är bra för närvarande[1]	19	27	72	78
Annat	–	–	3	2

[1] Om man i 2013 års studie svarade Ja på frågan om man är nöjd med hur situationen brukar lösas då barnet är sjukt fick man inte alls svara på frågan ”Om du inte är nöjd, vad skulle du då önska dig?” Vilket man fick i 2003 års studie. Därav skillnaden i andel som angett svarsalternativet ”Allt är bra för närvarande”. Detta förklarar även att få besvarat denna fråga 2013.

Bilaga 6. Regressionsanalyser

Tabell 57 Olika faktorers betydelse för fördelning av *hushållsarbete*, kvinnor[1]

Andel av föräldraledighet	**0,15*** **
Kvinnans andel av hushållsinkomsten	
Kvinna 0–19 %	(0,02)
Kvinna 20–39 %	(0,4)
Kvinna 40–59 % (Ref.)	Ref.
Kvinna 60–79 %	–4,5*
Kvinna 80+ %	(3,2)
Hushållets genomsnittliga inkomst (PGI)	
0–5 prisbasbelopp	(0,35)
>5–7,5 prisbasbelopp (Ref.)	Ref.
>7,5–10 prisbasbelopp	(–0,52)
>10 prisbasbelopp	(0,14)
Skillnad i utbildning inom hushållet	
Kvinna minst eftergymnasial, man högst gymnasial	–3,3***
Kvinna högst gymnasial, man minst eftergymnasial	(–2,2)
Ingen skillnad (Ref.)	Ref.
Bägge minst eftergymnasial	–3,2***
Faktisk ålder	
Kvinna 0–29 år	(–2,8)
Kvinna 30–39 år (Ref.)	Ref.
Kvinna 40 år +	(–1,4)
Man 0–29 år	(0,1)
Man 30–39 år (Ref.)	1,00
Man 40 år +	(1,1)
Åldersskillnad inom hushållet	
Kvinna >5 år äldre	(0,6)
0–5 års skillnad (Ref.)	Ref.
Man >5 år äldre	(0,8)
Antal barn i hushållet	
0–1	3,0**
2 år (Ref.)	Ref.
3+	(1,4)

Yngsta barnets ålder	
0–2 år	2,6**
3 år (Ref.)	Ref.
4+ år	2,4**
	2,3**
Sektor	
Bägge privat (Ref.)	Ref.
Kvinna offentlig, man privat	–2,3*
Kvinna privat, man offentlig	–2,7*
Båda offentlig	–2,1*
Ena eller bägge föräldrarna saknar uppgift	(–0,2)
Kommuntyp	
Bor i storstad eller större stad med förortskommuner	–2,4***
Bor i övriga landet (Ref.)	Ref.
Födelseland	
Bägge födda i Sverige (Ref.)	Ref.
Man född i Sverige, kvinna född utanför Sverige	(2,6)
Man född utanför Sverige, kvinna född i Sverige	(–0,7)
Bägge födda utanför Sverige	(2,0)

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0,10, ( ) ej signifikant

[1] Tabellen redovisar utfallet från en linjär regression med fördelning av hushållsarbetet som beroende variabel. Enbart kvinnor ingår i regressionen.

Tabell 58 Olika faktorers betydelse för fördelning av *omsorgsarbete*, kvinnor[1]

Andel av föräldraledighet	**0,098*** **
Kvinnans andel av hushållsinkomsten	
Kvinna 0–19 %	(–0,5)
Kvinna 20–39 %	(–0,2)
Kvinna 40–59 % (Ref.)	Ref.
Kvinna 60–79 %	(–3,2)
Kvinna 80+ %	(–3,3)
Hushållets genomsnittliga inkomst (PGI)	
0–5 prisbasbelopp	(3,4)
>5–7,5 prisbasbelopp (Ref.)	Ref.
>7,5–10 prisbasbelopp	(–0,6)
>10 prisbasbelopp	(0,5)
Skillnad i utbildning inom hushållet	
Kvinna minst eftergymnasial, man högst gymnasial	(–0,2)
Kvinna högst gymnasial, man minst eftergymnasial	(–2,0)
Ingen skillnad (Ref.)	Ref.
Bägge minst eftergymnasial	–2,9***
Faktisk ålder	
Kvinna 0–29 år	(–3,8)
Kvinna 30–39 år (Ref.)	Ref.
Kvinna 40 år +	(1,8)
Man 0–29 år	5,2*
Man 30–39 år (Ref.)	Ref.
Man 40 år +	(0,8)
Åldersskillnad inom hushållet	
Kvinna >5 år äldre	(1,0)
0–5 års skillnad (Ref.)	Ref.
Man >5 år äldre	(–0,47)
Antal barn i hushållet	
0–1	(2,0)
2 år (Ref.)	Ref.
3+	(1,5)
Yngsta barnets ålder	
0–2 år	(0,6)
3 år (Ref.)	Ref.
4+ år	(–1,3)

Sektor	
Bägge privat (Ref.)	Ref.
Kvinna offentlig, man privat	(–0,7)
Kvinna privat, man offentlig	–2,6*
Båda offentlig	–2,7**
Ena eller bägge föräldrarna saknar uppgift	(2,2)
Kommuntyp	
Bor i storstad eller större stad med förortskommuner	(–1,2)
Bor i övriga landet (Ref.)	Ref.
Födelseland	
Bägge födda i Sverige (Ref.)	Ref.
Man född i Sverige, kvinna född utanför Sverige	(–0,5)
Man född utanför Sverige, kvinna född i Sverige	2,2*
Bägge födda utanför Sverige	(2,1)

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0,10, ( ) ej signifikant

[1] Tabellen redovisar utfallet från en linjär regression med fördelning av hushållsarbetet som beroende variabel. Enbart kvinnor ingår i regressionen.

Tabell 59 Olika faktorers betydelse för fördelning av *betalt arbete*, kvinnor

	Kvinna –5h	Jämställt (ref.)	Kvinna +5h
Andel av föräldraledighet			
0–40 %	(1,04)	1,00	(1,55)
41–60 % (Ref.)	–	1,00	–
61–100 %	1,69**	1,00	0,39**
Hushållets genomsnittliga inkomst (PGI)			
0–5 prisbasbelopp	(0,92)	1,00	(1,68)
>5–7,5 prisbasbelopp (Ref.)	–	1,00	–
>7,5–10 prisbasbelopp	(0,98)	1,00	(1,14)
>10 prisbasbelopp	(1,27)	1,00	(1,02)
Skillnad i utbildning inom hushållet			
Kvinna minst eftergymnasial, man högst gymnasial	0,68**	1,00	(1,20)
Kvinna högst gymnasial, man minst eftergymnasial	(1,01)	1,00	(1,15)
Ingen skillnad (Ref.)	–	1,00	–
Bägge minst eftergymnasial	0,71*	1,00	(1,16)
Faktisk ålder			
Kvinna 0–29 år	(0,80)	1,00	0,25*
Kvinna 30–39 år (Ref.)	–	1,00	–
Kvinna 40 år +	(1,24)	1,00	(0,86)
Man 0–29 år	(1,49)	1,00	(0,56)
Man 30–39 år (Ref.)	–	1,00	–
Man 40 år +	(0,74)	1,00	(1,26)
Åldersskillnad inom hushållet			
Kvinna >5 år äldre	0,45**	1,00	(1,33)
0–5 års skillnad (Ref.)	–	1,00	–
Man >5 år äldre	(1,10)	1,00	(1,14)
Antal barn i hushållet			
0–1	(0,93)	1,00	(0,80)
2 år (Ref.)	–	1,00	–
3+	(1,13)	1,00	(1,04)
Yngsta barnets ålder			
0–2 år	(1,01)	1,00	(0,92)
3 år (Ref.)	–	1,00	–
4+ år	(0,86)	1,00	(1,10)
Sektor			
Bägge privat (Ref.)	–	1,00	–
Kvinna offentlig, man privat	1,55**	1,00	(1,31)
Kvinna privat, man offentlig	(1,21)	1,00	2,46**
Båda offentlig	(1,03)	1,00	(0,72)
Ena eller bägge föräldrarna saknar uppgift	(1,68)	1,00	(0,97)

Kommuntyp			
Bor i storstad eller större stad med förortskommuner	(0,80)	1,00	(1,04)
Bor i övriga landet (Ref.)	–	1,00	–
Födelseland			
Bägge födda i Sverige	–	1,00	–
Man född i Sverige, kvinna född utanför Sverige	0,53*	1,00	0,25**
Man född utanför Sverige, kvinna född i Sverige	(0,88)	1,00	(1,05)
Bägge födda utanför Sverige	(2,05)	1,00	(2,70)

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0,10, ( ) ej signifikant

[1] Multinominal regression med betalt arbete som beroende variabel. Regressionens inkluderar enbart män. Den beroende variabeln är indelad i trekategorier: Kvinnan +5h = Kvinnan arbetar minst fem timmar mer än mannen i veckan. Jämställda = Skillnaden mindre än fem timmar mellan föräldrarna. Kvinnan –5h = Kvinnan arbetar åtminstone fem timmar mindre än mannen i veckan. Den kategori där kvinnor står för 0–40 procent av föräldraledigheten och män för 61–100 är ytterst liten. 98 procent av kvinnorna tar ut mellan 41 och 100 procent av föräldraledigheten och 95 procent av männen tar ut mellan 0 och 40 procent av föräldraledigheten. Hänsyn bör därför inte tas till dessa när sambanden diskuteras, därav är den också gråmarkerad.

Tabell 60 Olika faktorers betydelse för fördelning av *hushållsarbete,* män[1]

Andel av föräldraledighet	**0,057*** **
Kvinnans andel av hushållsinkomsten	
Mamma 0–19 %	(1,6)
Mamma 20–39 %	(–0,1)
Mamma 40–59 % (Ref.)	Ref.
Mamma 60–79 %	5,5**
Mamma 80+ %	6,9***
Hushållets genomsnittliga inkomst (PGI)	
0–5 prisbasbelopp	(–3,0)
>5–7,5 prisbasbelopp (Ref.)	Ref.
>7,5–10 prisbasbelopp	(0,9)
>10 prisbasbelopp	(–0,5)
Skillnad i utbildning inom hushållet	
Kvinna minst eftergymnasial, man högst gymnasial	(0,9)
Kvinna högst gymnasial, man minst eftergymnasial	(–1,1)
Ingen skillnad (Ref.)	Ref.
Bägge minst eftergymnasial	(0,6)
Faktisk ålder	
Man 0–29 år	(0,3)
Man 30–39 år (Ref.)	Ref.
Man 40 år+	(–0,8)
Kvinna 0–29 år	(0,04)
Kvinna 30–39 år (Ref.)	Ref.
Kvinna 40 år+	(–0,5)
Åldersskillnad inom hushållet	
Kvinna >5 år äldre	(–3,9)
0–5 års skillnad (Ref.)	Ref.
Man >5 år äldre	(–1,5)
Antal barn i hushållet	
0–1	(0,7)
2 år (Ref.)	Ref.
3+	(0,1)
Yngsta barnets ålder	
0–2 år	(–0,2)
3 år	Ref.
4+ år	(–0,9)

Sektor	
Bägge privat (Ref.)	Ref.
Kvinna offentlig, man privat	–1,7*
Kvinna privat, man offentlig	0,0
Båda offentlig	2,4*
Ena eller bägge föräldrarna saknar uppgift	(–0,7)
Kommuntyp	
Bor i storstad eller större stad med förortskommuner	2,2***
Bor i övriga landet (Ref.)	Ref.
Födelseland	
Bägge födda i Sverige (Ref.)	Ref.
Kvinna född i Sverige, man född utanför Sverige	(1,2)
Kvinna född utanför Sverige, man född i Sverige	(0,6)
Bägge födda utanför Sverige	(–2,8)

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0,10, ( ) ej signifikant

[1] Tabellen redovisar utfallet från en linjär regression med fördelning av hushållsarbetet som beroende variabel. Enbart män ingår i regressionen.

Tabell 61 Olika faktorers betydelse för fördelning av *omsorgsarbete*, män[1]

Andel av föräldraledighet	**0,058*** **
Kvinnans andel av hushållsinkomsten	
Mamma 0–19 %	(1,1)
Mamma 20–39 %	(1,7)
Mamma 40–59 % (Ref.)	Ref.
Mamma 60–79 %	7,2***
Mamma 80+ %	(–1,5)
Hushållets genomsnittliga inkomst (PGI)	
0–5 prisbasbelopp	(–1,6)
>5–7,5 prisbasbelopp (Ref.)	Ref.
>7,5–10 prisbasbelopp	(–0,6)
>10 prisbasbelopp	(–0,3)
Skillnad i utbildning inom hushållet	
Kvinna minst eftergymnasial, man högst gymnasial	(1,4)
Kvinna högst gymnasial, man minst eftergymnasial	(1,0)
Ingen skillnad (Ref.)	Ref.
Bägge minst eftergymnasial	1,8*
Faktisk ålder	
Man 0–29 år	(–1,1)
Man 30–39 år (Ref.)	Ref.
Man 40 år +	(–0,9)
Kvinna 0–29 år	(0,7)
Kvinna 30–39 år (Ref.)	Ref.
Kvinna 40 år +	(0,9)
Åldersskillnad inom hushållet	
Kvinna >5 år äldre	–5,1*
0–5 års skillnad (Ref.)	Ref.
Man >5 år äldre	(–0,4)
Antal barn i hushållet	
0–1	(–0,5)
2 år (Ref.)	Ref.
3+	(0,05)
Yngsta barnets ålder	
0–2 år	(0,8)
3 år (Ref.)	Ref.
4+ år	(1,5)

Sektor	
Bägge privat (Ref.)	Ref.
Kvinna offentlig, man privat	–1,8**
Kvinna privat, man offentlig	(1,3)
Båda offentlig	(1,6)
Ena eller bägge föräldrarna saknar uppgift	(1,1)
Kommuntyp	
Bor i storstad eller större stad med förortskommuner	(0,6)
Bor i övriga landet (Ref.)	Ref.
Födelseland	
Bägge födda i Sverige(Ref.)	Ref.
Kvinna född i Sverige, man född utanför Sverige	(2,2)
Kvinna född utanför Sverige, man född i Sverige	(–0,3)
Bägge födda utanför Sverige	(–2,6)

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0,10, ( ) ej signifikant

[1] Tabellen redovisar utfallet från en linjär regression med fördelning av hushållsarbetet som beroende variabel. Enbart män ingår i regressionen.

Tabell 62 Olika faktorers betydelse för fördelning av *betalt arbete*, män

	Man –5h	Jämställt (Ref.)	Man +5h
Andel av föräldraledighet			
0–40 %	(0,91)	1,00	1,68**
41–60 %	1,00	1,00	1,00
61–100 %	(1,70)	1,00	(1,31)
Hushållets genomsnittliga inkomst (PGI)			
0–5 prisbasbelopp	(1,79)	1,00	(1,36)
>5–7,5 prisbasbelopp (Ref.)	1,00	1,00	1,00
>7,5–10 prisbasbelopp	0,60*	1,00	0,59**
>10 prisbasbelopp	0,49*	1,00	0,60*
Skillnad i utbildning inom hushållet			
Kvinna minst eftergymnasial, man högst gymnasial	(1,39)	1,00	0,48**
Kvinna högst gymnasial, man minst eftergymnasial	(1,66)	1,00	(0,82)
Ingen skillnad (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Bägge minst eftergymnasial	2,38**	1,00	(0,81)
Faktisk ålder			
Man 0–29 år	(1,74)	1,00	(0,49)
Man 30–39 år (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Man 40 år +	(0,86)	1,00	(1,23)
Kvinna 0–29 år	(0,83)	1,00	(1,58)
Kvinna 30–39 år (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Kvinna 40 år +	1,86*	1,00	(0,86)
Åldersskillnad inom hushållet			
Kvinna >5 år äldre	(0,51)	1,00	(0,60)
0–5 års skillnad (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Man >5 år äldre	2,42**	1,00	(1,07)
Antal barn i hushållet			
0–1	(0,66)	1,00	(0,73)
2 år (Ref.)	1,00	1,00	1,00
3+	(0,63)	1,00	(1,18)
Yngsta barnets ålder			
0–2 år	(1,05)	1,00	(0,73)
3 år (Ref.)	1,00	1,00	1,00
4+ år	(0,83)	1,00	(0,73)
Sektor			
Bägge privat (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Kvinna offentlig, man privat	(0,66)	1,00	(1,29)
Kvinna privat, man offentlig	(0,90)	1,00	(0,78)
Båda offentlig	(0,88)	1,00	(0,71)
Ena eller bägge föräldrarna saknar uppgift	(1,13)	1,00	(1,45)

Kommuntyp			
Bor i storstad eller större stad med förortskommuner	(0,82)	1,00	1,12)
Bor i övriga landet (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Födelseland			
Bägge födda i Sverige (Ref.)	1,00	1,00	1,00
Kvinna född i Sverige, man född utanför Sverige	(1,35)	1,00	0,47*
Kvinna född utanför Sverige, man född i Sverige	(1,55)	1,00	(0,71)
Bägge födda utanför Sverige	0,21**	1,00	(1,03)

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0,10, ( ) ej signifikant

[1] Multinominal regression med betalt arbete som beroende variabel. Regressionens inkluderar enbart män. Den beroende variabeln är indelad i tre kategorier: i veckan. I den tredje kategorin arbetar mannen åtminstone fem timmar eller mer än kvinnan i veckan. Mannen +5h = Mannen arbetar minst fem timmar mer än kvinnan i veckan. Jämställda = Skillnaden mindre än fem timmar mellan föräldrarna. Mannen –5h = Mannen arbetar åtminstone fem mindre än kvinnan i veckan. Den kategori där kvinnor står för 0–40 procent av föräldraledigheten och män för 61–100 är ytterst liten. 98 procent av kvinnorna tar ut mellan 41 och 100 procent av föräldraledigheten och 95 procent av männen tar ut mellan 0 och 40 procent av föräldraledigheten. Hänsyn bör därför inte tas till dessa när sambanden diskuteras, därav är den också gråmarkerad.

Bilaga 7. Urval och metod

Urval

Rapporten bygger i huvudsak på ett material insamlat genom telefonenkätintervjuer. Intervjuerna har genomförts av TNS Sifo.

Försäkringskassan levererade till TNS Sifo ett urval bestående av sammanlagt 6 700 vårdnadshavare till barn födda 2004 och 2009. I urvalen för de två åldersgrupperna utgjorde 6 000 ett grundurval, resterande utgjorde testurval samt tilläggsurval. Grundurvalet användes i första hand. Testurvalet användes i pilotintervjuerna som gjordes innan fältstart och tilläggsurvalet användes om någon person i grundurvalet avlidit.

Nummersättningen gjordes av TNS Sifo. Först utfördes en maskinell nummersättning och därefter en manuell nummerletning för de i urvalet som inte fått ett nummer maskinellt. Urvalet nummersattes med både fasta nummer och mobilnummer. Testurval och tilläggsurval nummersattes endast maskinellt.

Fältarbetet

Fältarbetet inleddes med att ett informationsbrev skickades ut till samtliga personer i urvalet som nummersatts. I brevet beskrevs undersökningens syfte, hur den skulle gå till samt den juridiska regleringen av insamlade uppgifter.

Fältarbetet pågick i en första omgång mellan den 16 januari och den 25 mars 2013. Telefonenkätundersökningen genomfördes med hjälp av datorstödda telefonintervjuer. Innan de ”riktiga” intervjuerna startade gjordes ett antal pilotintervjuer. Samtliga personer som nummersatts kontaktades upp till 12 gånger. Kontaktförsöken spreds ut under hela fältperioden för att öka chanserna att nå personerna. Kontaktförsöken gjordes främst under kvällar och helger, men även dagtid. För att öka svarsfrekvensen förlängdes fältperioden först några veckor under projektets gång. I denna omgång kontaktades de personer som i första omgången inte avböjt deltagande, utan bett TNS Sifo att återkomma senare. Efter denna andra omgång med fältarbete gjordes ett försök att på nytt nummersätta de personer som inte nåtts eller där telefonnumret visat sig vara felaktigt. Dessa personer kontaktades på nytt. Denna sista omgång av fältarbete pågick mellan den 17 april och den 19 maj 2013. Totalt genomfördes 2 450 intervjuer.

Bortfall och viktning

Grundurvalet bestod som redan visats av 6 000 personer varav 3 000 utgjordes av föräldrar till barn födda 2004 och 3 000 av föräldrar till barn födda 2009. I Tabell 63 återfinns en redovisning av urval, bortfallsorsaker samt slutlig svarsfrekvens. Här framgår att sammanlagt 251 personer bedömdes som ej målgruppsaktuella och saknade därför förutsättningar för medverkan i undersökningen (övertäckning). Knappt 90 procent av denna grupp var inte svensktalande. Antal uteslutna bland föräldrar till barn födda 2004 samt 2009 uppgick till 115 respektive 136 vilket innebar ett återstående antal på 5 749 personer. Telefonintervjuer genomfördes med sammanlagt 2 450 av dessa personer vilket ger en svarsfrekvens 43 procent.

Tabell 63 Bortfall och svarsfrekvens

	2004	2009	Totalt
Totalt urval inkl. test och reserv	3 350	3 350	6 700
Grundurval från Försäkringskassan	3 000	3 000	6 000
Antal som nummersatts	2 808	2 712	5 520
Antal ej målgruppsaktuella av de nummersatta:	*115*	*136*	*251*
Talar inte svenska	100	124	224
Utanför målgrupp	10	6	16
Avliden	0	1	1
Långvarigt sjuk	4	2	6
Redan tillfrågad, dubblett	1	3	4
Bruttourval	*2 885*	*2 864*	*5 749*
Bland bruttourvalet fanns följande bortfallsorsaker:			
Ej nummersatta	192	288	480
Avböjde deltagande	608	488	1 096
Ej nått/fått tag på intervjupersonen trots flera kontaktförsök	3	2	5
IP är bortrest under fältperioden	3	7	10
Inget svar, upptaget, telefonsvarare	422	508	930
Återkom senare	300	274	574
Annat	24	17	41
Hänvisningston, fel nummer	71	92	163
Totalt bortfall	1 623	1 676	3 299
Totalt genomförda intervjuer	1 262	1 188	2 450
Svarsfrekvens	*44 %*	*41 %*	*43 %*

En naturlig negativ konsekvens med en svarsfrekvens på 43 procent är de informationsförluster som följer av att inte veta vad bortfallspersonerna skulle ha svarat. Ett annat problem är att bortfallen sällan är jämnt fördelat över hela urvalet utan ofta varierar mellan olika undergupper. De skevheter som detta problem skulle kunna leda till har gjorts försök att åtgärda. Först genomfördes jämförelser mellan den totala urvalspopulationen (utifrån registerdata) och den svarande gruppen för att hitta registervariabler som samvarierar med svarsbenägenheten. Här märktes förhållandevis starka svarsfrekvensvariationer. Avsikten med beräkningarna var att väga svarspopulationens individer så att deras viktade fördelning skulle bli mer lik

totalurvalets fördelning. Som framgår av Tabell 64 finns skillnader mellan urvalspopulationen och de svarande då det gäller kön, ålder, utbildningsnivå och födelseland. Dessutom tycks svarspopulationens män ta ut fler föräldrapenningdagar jämfört med deras genomsnittsnivå i totalurvalet.

Tabell 64 Redovisning av systematiska skillnader mellan hela urvalspopulationen och de svarande

	Fördelning i hela urvalspopulationen	Fördelning bland svarande
Andel män	49 %	46 %
Andel födda utanför Sverige	19 %	11 %
Andel med högskoleutbildning	47 %	59 %
Medelålder	38,6	39,1
Kvinnors medelantal uttagna föräldrapenningdagar	282,4	277,6
Mäns medelantal uttagna föräldrapenningdagar	64,6	76,6

Utifrån genomgången av vilka registervariabler där urvalspopulation och fördelning bland de svarande skiljer sig åt gjordes en viktning av svarsmaterialet utifrån variablerna: kön, födelseland, utbildning, ålder samt uttagna föräldrapenningdagar för respektive kön. Följande formel som användes för beräkning av viktning:

$$\text{Vikt}(i) = 1 + (\Sigma\text{alla } x(i) - \Sigma\text{svar } d(i)\, x(i))' \, (\Sigma\text{svar } d(i)\, x(i)\, x'(i))^{-1}\, x(i)$$ [82]

Två beräkningar görs, en för respektive födelsegrupp. Genom beräkningarna fick varje svarsperson en individuell vikt vilken har funktionen att svarande från underrepresenterade grupper får en högre vikt. På så sätt reduceras systematiska fel som bortfallet kan tänkas ligga bakom. Svarindividernas viktade fördelning på de registervariabler som ingick i beräkningarna sammanfaller väl med totalurvalets fördelningar för motsvarande variabler så på detta sätt har syftet med beräkningarna uppfyllts. Antagande bakom beräkningarna är således att bortfallsindividerna svarar relativt lika som svarsindividerna åtminstone om dessa tillhör någon gemensam undergrupp. För samtliga skattningar i rapporten har viktningen använts.

Mått på föräldraledighet

Det mått på föräldraledighet som används i analyserna i studien är ledighet på heltid samt deltid. Måttet har beräknats genom att slå samman antal dagar på heltidsledighet med antal dagar på deltid multiplicerat med omfattningen på deltiden. En ledighet på två månader som omfattar 50 procent, räknas alltså om till en månad i analyser av föräldraledighet. I resultatdelen presenteras också heltids- respektive deltidsledighet för sig. I den studie som gjordes 2003 ställdes inte specifika frågor om heltids- och deltidsledighet.

[82] Förklaring av formel: Alla = Hela urvalet, (bortfallsindivider inkluderade), Svar = Svarspopulation, X = Vektor med variablerna som i viktningen baseras på: kön, ålder, FP-uttag, interaktion kön/FP-uttag, utbildning och nationalitet, d = Utgångsvikt, som utgörs av totalurval dividerat med svarspopulationsantal (inom respektive födelsegrupp).

I stället ställdes en fråga där man efterfrågade ledighet på minst 60 procent. För att få fram ett rättvisande mått att jämföra med har vi med hjälp av den data vi har från studien 2013 gjort ett mått där heltidsledighet samt deltidsledighet på minst 60 procent inkluderas.

När antalet föräldrapenningdagar beräknas inkluderas de föräldrapenningdagar som föräldrar till barn i gruppen som svarat har tagit ut under barnets två första levnadsår. Till detta har adderats de 10 särskilda föräldrapenningdagar som betalas ut i samband med barns födelse. Dessa ingår formellt inte i föräldrapenningen utan i den tillfälliga föräldrapenningen. Vi antar dock att majoriteten av de svarande föräldrarna inte gör skillnad på vilken försäkring som dessa tio dagar formellt tillhör utan att de vid en fråga om ledighet tillsammans med barnet inkluderar också denna ledighet. Det ska påpekas att man i studien 2003 inte inkluderade dessa tio dagar i måttet över föräldrapenninguttaget.

Att mäta obetalt arbete

Att vi i den här studien har möjlighet att studera såväl omsorgs- som hushållsarbete när det gäller det obetalda arbetet samt dessutom även fördelningen av betalt arbete är relativt unikt. Vanligtvis studeras enbart hushållsarbete när obetalt arbete undersöks. Än mer ovanligt är att studera såväl betalt som obetalt arbete. Forskning som studerar både hushållsarbete och omsorgsarbete samt dessutom betalt arbete är sällsynta.[83]

Det har förts en diskussion kring vilken typ av mätning av obetalt arbete som ger de mest tillförlitliga resultaten. Ska det mätas i absoluta termer, och då genom tidsdagbok eller angivelse av hur många timmar som läggs på olika sysslor? Eller ska det mätas med relativt mått genom frågor kring fördelningen av olika sysslor ser ut i hushållet? Här råder inte konsensus. Det anses finnas för- och nackdelar med samtliga sätten att mäta. Tidsdagböcker är en tidskrävande insamlingsmetod men som samtidigt ger precis data. Den ger dock vanligtvis låg svarsfrekvens och det tenderar att vara en specifik grupp som svarar. Det anses dock svårt för intervjupersoner att svara någorlunda korrekt om de i efterhand ska ange hur mycket tid de dagligen lägger på olika sysslor. Att bedöma sin arbetsinsats i relation till partnern betraktas i stället som enklare för intervjupersonerna och anses ge mer trovärdiga svar. Däremot går man miste om den exakta tiden som läggs på olika sysslor.[84] Då fokus i den här studien inte enbart har varit att samla in data kring tidsanvändning utan det varit lika viktigt att ställa frågor kring t.ex. föräldraledighet och motiv till fördelningen av den var tidsdagbok inte ett möjligt att alternativ. I stället ställdes frågor kring den relativa fördelningen av olika hushålls- och omsorgsarbetssysslor.

För att kunna analysera den totala arbetsbördan har ett index för omsorgs- och hushållsarbete konstruerats.

---

[83] Kitterød och Lappegård 2012; Kitterød och Rønsen 2010

[84] Knudsen och Wærness 2008; Hook 2006; Yodanis 2005

Index för obetalt arbete

Vid studier av obetalt arbete är det vanligt att man gör skillnad på olika typer av arbete. Vanligtvis kategoriseras de två typerna som *rutinuppgifter* eller *periodiska uppgifter*.[85] Rutinuppgifter är mer eller mindre dagligen återkommande arbetsuppgifter vilka ger lite handlingsutrymme att välja när de ska utföras, de är dessutom ofta tidskrävande. Här inkluderas vanligtvis tvätt, matlagning, plocka iordning efter maten samt disk. Att laga mat är något som man i princip måste göra varje dag medan det är betydligt enklare att t.ex. skjuta upp att tvätta bilen till en annan dag. När det gäller aktiviteter kopplade till barn är de i än högre grad ofta kopplade till att de måste göras på en viss tidpunkt – man kan t.ex. inte skjuta upp att hämta barnen från förskolan till en annan dag.

Periodiska arbetsuppgifter görs i stället vanligtvis då och då och det är mer flexibelt när de ska genomföras. Dessa arbetsuppgifter inkluderar ofta invändigt och utvändigt underhåll, bilunderhåll och trädgårdsarbete.

En del studier som gjorts på senare tid fokuserar enbart på rutinuppgifter. Detta med argumentet att det är dem som är pågående och i princip dagligt återkommande och därmed tyngst och därför också mest intressanta ur ett jämställdhetsperspektiv att studera.[86]

För att kunna värdera den sammantagna belastningen av obetalt arbete har vi utifrån tidigare forskning samt uppgifter från SCB:s tidsanvändningsstudie[87] poängsatt de olika arbetsuppgifterna. Utifrån detta kategoriseras omsorgs- och hushållsarbetsuppgifter efter faktorerna: *låg flexibilitet (mer eller mindre dagligen)* samt *tidskrävande* (se tabeller nedan). Eftersom tidskrävande kan betyda många saker har denna kategori delats in i fyra steg:

- 4 = Mycket tidskrävande (+4h per vecka)
- 3 = Ganska tidskrävande (cirka 3–4h per vecka)
- 2 = Tidskrävande (cirka 1–2h per vecka)
- 1 = Inte så tidskrävande (cirka 0–1h per vecka)

Utifrån totalpoängen som de olika arbetsuppgifterna får har utarbetats ett index kopplat till intervjupersonernas svar på respektive fråga.[88] Här görs poängsättning: Alltid du = 100p, Vanligtvis du = 75p, Du och din partner till lika stor del = 50 p, Vanligtvis din partner = 25p, Alltid din partner = 0p.

---

[85] Lachance-Grzela och Bouchard 2009; Bartley m.fl. 2005; Batalova och Cohen 2002

[86] Cunningham 2007; Pinto och Coltrane 2007; Batalova och Cohen 2002

[87] SCB 2013

[88] Exempel på en fråga: ”Vem i ditt hushåll städar vanligtvis? 1) Alltid du, 2) Vanligtvis du, 3) Du och din partner till lika stor del, 4) Vanligtvis din partner, 5) Alltid din partner, 6) Mestadels en annan person i hushållet, 7) Mestadels någon utanför hushållet, 8) Inte aktuellt”

Tabell 65 Utgångspunkterna för konstruktion av index för hushållsarbete

	Timmar i veckan enligt SCB	Tids-krävande[1]	Låg flexibilitet	Totalpoäng
Städning	3,8	3	1	4
Tvätt	1,4	2	1	3
Matinköp	1,39	2	1	3
Matlagning	5,1	4	1	5
Skötsel av bil	0,23	1	–	1
Underhålls och reparationsarbete	2,18	2	–	2
Ekonomi	1,05	1	–	1

[1] Poängen för tidskrävande beräknas genom att antal timmar i veckan enligt SCB omtolkas till ett poäng enligt listan = 4=Mycket tidskrävande (+4h per vecka), 3=Ganska tidskrävande (cirka 3–4h per vecka), 2=Tidskrävande (cirka 1–2h per vecka), 1=Inte så tidskrävande (cirka 0–1h per vecka).

Tabell 66 Utgångspunkterna för konstruktion av index för omsorgsarbete

	Timmar i veckan enligt SCB	Tids-krävande[1]	Låg flexibilitet	Totalpoäng
Klär på	–[2]	2	1	3
Lämnar	–	3	1	3
Hämtar	–	4	1	5
Nattar	–	3	1	4
Leker	3,8	3	1	4
Läxläsning (enbart 2004)	0,49	1	1	2
Inköp av kläder/ hygienartiklar	–	2	–	2
Lämning/hämtning fritidsaktiviteter	0,589	1	1	2

[1] Poängen för tidskrävande beräknas genom att antal timmar i veckan enligt SCB omtolkas till ett poäng enligt listan = 4=Mycket tidskrävande (+4h per vecka), 3=Ganska tidskrävande (cirka 3–4h per vecka), 2=Tidskrävande (cirka 1–2h per vecka), 1=Inte så tidskrävande (cirka 0–1h per vecka).

[2] För arbetsuppgifter markerade med – finns ingen tidsuppgift från SCB.

[89] SCB definierar det som närvaro vid barns aktivitet.

Regressioner

I resultatdelen presenteras en rad figurer för att illustrera hur kvinnor och män fördelar föräldraledighet och arbete. Relationen mellan andel av föräldraledighet å ena, och fördelning av betalt och obetalt arbete å andra sidan, har också studerats med regressioner. Ett viktigt syfte med detta är att undersöka om sambandet försvinner när andra faktorer kommer in i beräkningarna. Tidigare forskning har visat att t ex inkomst och utbildning på olika sätt samvarierar med både föräldraledighet och fördelning av arbete. De regressioner som presenteras i rapporten, och finns med i bilaga, är linjära och logistiska regressioner beroende på vad som blir enklast att förstå, och vad som fungerar för att beskriva datamaterialet. Oavsett vilken typ av regression som använts, har relationen mellan fördelning av föräldraledighet och fördelning av arbete varit stabilt på så sätt att sambandet mellan dem inte har försvunnit när det har kontrollerats för en rad demografiska och socioekonomiska faktorer. I alla regressioner kontrolleras för absolut inkomst, absolut och relativ utbildning, antal barn i hushållet, yngsta barnets ålder, föräldrarnas sektorstillhörighet, storlek på boendekommun samt födelseland. I regressioner där fördelning av det obetalda arbetet utgör beroende variabler har även kvinnans andel av inkomsten kontrollerats för.

I serien Socialförsäkringsrapport har följande skrifter publicerats under år 2013:

2013:1 Att sakna försäkrad inkomst. En studie av individer som en följd av år saknar sjukpenninggrundande inkomst. Hur många är det och vilka grupper är överrepresenterade?

2013:2 Tio år med aktivitetsersättning. En studie av situationen för unga med aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga

2013:3 Aktivitetsersättning – en väg till arbete? En systematisk litteraturöversikt

2013:4 De första 100 åren – svensk välfärdspolitik mellan historia och framtid. Rapport från forskarseminarium i Umeå 16–17 januari 2013

2013:5 Vårdnadsbidrag. En översikt av systemen i de nordiska länderna och sammanfattning av forskningen kring dess effekter

2013:6 Föräldrar som inte vabbar

2013:7 Handikappersättning. Utveckling av mottagare 2003–2011

2013:8 De jämställda föräldrarna. Vad ökar sannolikheten för ett jämställt föräldrapenninguttag?

2013:9 Ojämställd arbetsbörda. Föräldraledighetens betydelse för fördelning av betalt och obetalt arbete